

SLOVENSKI

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Za tisk odgovarja Franc Plevel. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon št. 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon št. 23-522 do 23-526. — Oglasi oddelček: Ljubljana, Titova cesta št. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike 29-493, za zunanje 21-832. — Poštni predal 29. — Tek. r. 60-KB 5-2-37. — Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

OB OBISKU

Od obiska indonezijskega predsednika Soekarna, ki bo prisel v Beograd v okviru svojega potovanja po evropskih državah, lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo vplival v smeri nadaljnjega utjevanja zvez med Indonezijo in Jugoslavijo. S tem in z manifestacijami obojestranskih ustvarjalnih stremeljenj obeh držav na mednarodnem področju utegnemo dati bližnji državniški razgovori pomemben prispevek k uveljavitvi razmer in razvijanju sodelovanja na svetu.

Pomen razgovorov, ki jih bodo imeli indonezijski in jugoslovanski državniški, je tudi v tem, da bodo na novih temeljih in v korist skupnemu napredku podprli uvajanje razumevanja med Evropo in Azijo, v kateri Jugoslavija priateljsko in plemenito sodeluje z vsemi državami. Podobnost v stremeljenjih obeh držav ter povečana dejavnost Indonezije v svetovni politiki ustvarja čedalje ugodnejše možnosti za poglabitev jugoslovansko-indonezijskega sodelovanja na mednarodnem področju, zlasti v OZN in ostalih mednarodnih organizacijah.

Neodvisna in miroljubna politika Indonezije, tesno povezana z naporemi za boljše življenje velike azijske države, je v Jugoslaviji dobro znana. Enakopravno mednarodno sodelovanje in varovanje miru sta poglavitna smotna načela, za kateri sta zavzemata tako Indonezija kot Jugoslavija. Odhod podobna stališča obeh držav o najvažnejših dogajanjih in problemih sodobnega sveta, zlasti glede politike aktivne koeksistence, vloge OZN in njene univerzalnosti, razorožitvenega problema itd.

Bivanje indonezijskih državnikov v Jugoslaviji bo ugodna prilika, da se v duhu iskrenega prijateljstva politično-potno, ukrepi, ki bodo potrebni za utrditev medsebojnega sodelovanja. V tem pogledu so posebno široke možnosti za ekonomsko sodelovanje, ki je bilo doslej v začetnem stanju, pri čemer je bil glavni vzrok nezadostno poznavanje medsebojnih tržnih oddaljenosti, pa tudi slabe pomorske zveze, ki jih sedaj izboljšujemo.

Dosedanje ekonomsko sodelovanje je obsejalo blagovno zamenjavo in dajanje tehnične pomoči Indoneziji. Blagovna izmenjava bi bila lahko nekoliko večja kot doslej, posebno glede na to, da se gospodarstvi obeh držav po svojem ustroju med seboj dopolnjujeta Jugoslavija se zanima za indonezijske surovine. Indonezija pa rabi mnoge industrijske izdelke, zlasti kapitalno opremo.

Kulturno sodelovanje, za katerega ni bilo doslej storjeno še skoraj nič, bi lahko mnogo prispelo k medsebojnemu razumevanju. Glede tega bi važna vloga pripadla tisku, kinematografu in radiu obeh držav ter izmenjavi študentov, kulturnih in znanstvenih delavcev in strokovnjakov.

Višino zanimanja, ki ga kaže jugoslovanska javnost za obisk predsednika Soekarna, je odraz simpatij, ki jih goje Jugoslavlani do narodov Azije in njihovih mladih držav. Indonezijski predsednik užiiva v Jugoslaviji velik ugled kot eden izmed najvidnejših državnikov nosilcev novega azijskega duha, pristaša idej o aktivni koeksistenci, borec za mir in enakopravno sodelovanje med narodi, zaslužni narodni voditelj prijateljske države, človek, čigar življenje in delo sta tesno povezana z osvoboditvijo indonezijskega naroda in njegovimi naporemi za dvig iz kolonialne zaozlosti. Jugoslovanska javnost pričakuje, da bo obisk predsednika indonezijske republike dragocen prispevek k razvoju zvez med državama na raznih področjih, pa tudi k politiki aktivne koeksistence, ki se je pokazala kot edino pravilna pot za utrditev miru in mednarodnega sodelovanja in za katero se z dejavnimi zavzema tudi Indonezija in Jugoslavija.

VREME

Stanje 8. septembra: Oslabljeno področje visokega zraka nad pritiska se nad srednjo in južno Evropo še vzdržuje. Ponovni prodor hladnega zraka nad naše kraje pa povzroča oblačno vreme. Napoved za nedeljo: Deloma oblačno vreme, zlasti v severni Sloveniji povečana oblačnost in naglajenje h krajevnim plomam. Temperature ponoči med 10 in 14, v Prilomju 16, dnevne do 25 stopinj C.

ODBOR PETIH NADALJUJE SVOJA PRIZADEVANJA

Kairo: nejasnost

Menziesov odbor še ni zaključil svojega poslanstva — Neenotno stališče med člani samega odbora — Italijanska poslanica Naserju — Washington ocenjuje položaj kot »resen« — Pravdin uvodnik o Suez

Kairo, 8. sept. (Reuter) Predstavnik odbora petih je sinoči izjavil, da lahko smatrajo razgovore s predsednikom Naserjem kot popolnoma prekinjene, kolikor se v zadnjem trenutku egiptovsko stališče ne bo spreminilo. Predstavnik je dodal, da bodo člani odbora odpravili iz Kaira v nedeljo, in sicer verjetno v London. Nekaj pozneje je predstavnik odbora petih izjavil, da je odbor zahteval še en sestanek s predsednikom Naserjem. Dodal je, da razprave še niso zaključene, ampak da se še vedno razvijajo.

Jutri dopoldne se bo odbor petih ponovno sestel. V Kairu menijo, da se niso odstranile razlike v stališčih med člani odbora samimi. Doslej še niso določili časa sestanka odbora s predsednikom Naserjem, ki je po nekaterih vesteh pripravljen sprejeti člane odbora kadar koli bi hoteli.

Opazovalci opozarjajo, da je odbor naletel na težave, ker mu ni uspelo, da bi imel skupno stališče do egiptovskih predlogov. Menijo tudi, da se skušata britanska in francoska vlada oddeliti od odbora, ker sta videli, da je pookus ultimata propadel in da je v odboru resna razdvojenost.

Kairski listi poudarjajo, da je pookus priiskanja ni uspel, in opozarjajo na to, da je Egipt storil vse, kar bi moglo olajšati delo odbora. Če odbor ni uspel, piše list »Al-Kabar el-Jom«, potem je to treba pripisati premiju Edenu, ki je v odboru petih videl sredstvo za izsiljevanje.

»Al-Gamhuri« pa opozarja, da je Egipt pustil na široko odprta vrata za razgovore, z edinim pogojem, da se nihče ne bo vmešaval v suverenost in legitimne pravice Egipta.

Iz obveščenih krogov se je izvedelo, da je italijanski veleposlanik v Egiptu Fornari izročil egiptovskemu predsedniku sporočilo italijanske vlade, ki poziva Egipt, snaj da svoj prispevek k poskusom, da bi se izognili požaru na Srednjem vzhodu. Po istih virih je Fornari obvestil Naserja, da vidi italijanska vlada v Dullesovem načrtu praktično in koristno osnovo za nadaljnje razgovore.

Tiskovni predstavnik Bele hiše Haggerty je izjavil, da predsednik Eisenhower stalno spremlja razvoj kairskih razgovorov. Dejal je, da so novice, ki prihajajo z razgovorov, videti zelo resne. Haggerty je tudi povedal, da se je Eisenhower pogovarjal o suezski krizi po telefonu z zunanjim ministrom Dullesom.

Predsednik Naser je imel danes daljši razgovor z egiptovskim obrambnim ministrom generalom Amerjem, zunanjim ministrom Faružjem in s šefom svojega političnega kabineta Ali Sabrijem.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

ference prešle z gospodarskega bojkota in neuspehih poizkusov, da bi zavrli svobodno plovido po prekopu, na direktne vojaške priprave na Sredozemlju, v neposredni bližini egiptovske meje. List podarja, da bi se izolirani spopad v območju prekopa lahko, takoj spreminil v vojno, ki bi zajela ves Srednji vzhod in se morda razširila še dalje. List tudi meni, da je solidarnost arabskih držav z Egiptom nedvomno velika ovira za izvajanje agresivnih načrtov nekaterih zahodnih telesil proti Egiptu. List ugotavlja, da narod Egipta in drugih arabskih držav ni so osamljeni v svoji borbi in da jih podpira ogromna večina človeštva.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

ference prešle z gospodarskega bojkota in neuspehih poizkusov, da bi zavrli svobodno plovido po prekopu, na direktne vojaške priprave na Sredozemlju, v neposredni bližini egiptovske meje. List podarja, da bi se izolirani spopad v območju prekopa lahko, takoj spreminil v vojno, ki bi zajela ves Srednji vzhod in se morda razširila še dalje. List tudi meni, da je solidarnost arabskih držav z Egiptom nedvomno velika ovira za izvajanje agresivnih načrtov nekaterih zahodnih telesil proti Egiptu. List ugotavlja, da narod Egipta in drugih arabskih držav ni so osamljeni v svoji borbi in da jih podpira ogromna večina človeštva.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

ference prešle z gospodarskega bojkota in neuspehih poizkusov, da bi zavrli svobodno plovido po prekopu, na direktne vojaške priprave na Sredozemlju, v neposredni bližini egiptovske meje. List podarja, da bi se izolirani spopad v območju prekopa lahko, takoj spreminil v vojno, ki bi zajela ves Srednji vzhod in se morda razširila še dalje. List tudi meni, da je solidarnost arabskih držav z Egiptom nedvomno velika ovira za izvajanje agresivnih načrtov nekaterih zahodnih telesil proti Egiptu. List ugotavlja, da narod Egipta in drugih arabskih držav ni so osamljeni v svoji borbi in da jih podpira ogromna večina človeštva.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

ference prešle z gospodarskega bojkota in neuspehih poizkusov, da bi zavrli svobodno plovido po prekopu, na direktne vojaške priprave na Sredozemlju, v neposredni bližini egiptovske meje. List podarja, da bi se izolirani spopad v območju prekopa lahko, takoj spreminil v vojno, ki bi zajela ves Srednji vzhod in se morda razširila še dalje. List tudi meni, da je solidarnost arabskih držav z Egiptom nedvomno velika ovira za izvajanje agresivnih načrtov nekaterih zahodnih telesil proti Egiptu. List ugotavlja, da narod Egipta in drugih arabskih držav ni so osamljeni v svoji borbi in da jih podpira ogromna večina človeštva.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

ference prešle z gospodarskega bojkota in neuspehih poizkusov, da bi zavrli svobodno plovido po prekopu, na direktne vojaške priprave na Sredozemlju, v neposredni bližini egiptovske meje. List podarja, da bi se izolirani spopad v območju prekopa lahko, takoj spreminil v vojno, ki bi zajela ves Srednji vzhod in se morda razširila še dalje. List tudi meni, da je solidarnost arabskih držav z Egiptom nedvomno velika ovira za izvajanje agresivnih načrtov nekaterih zahodnih telesil proti Egiptu. List ugotavlja, da narod Egipta in drugih arabskih držav ni so osamljeni v svoji borbi in da jih podpira ogromna večina človeštva.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

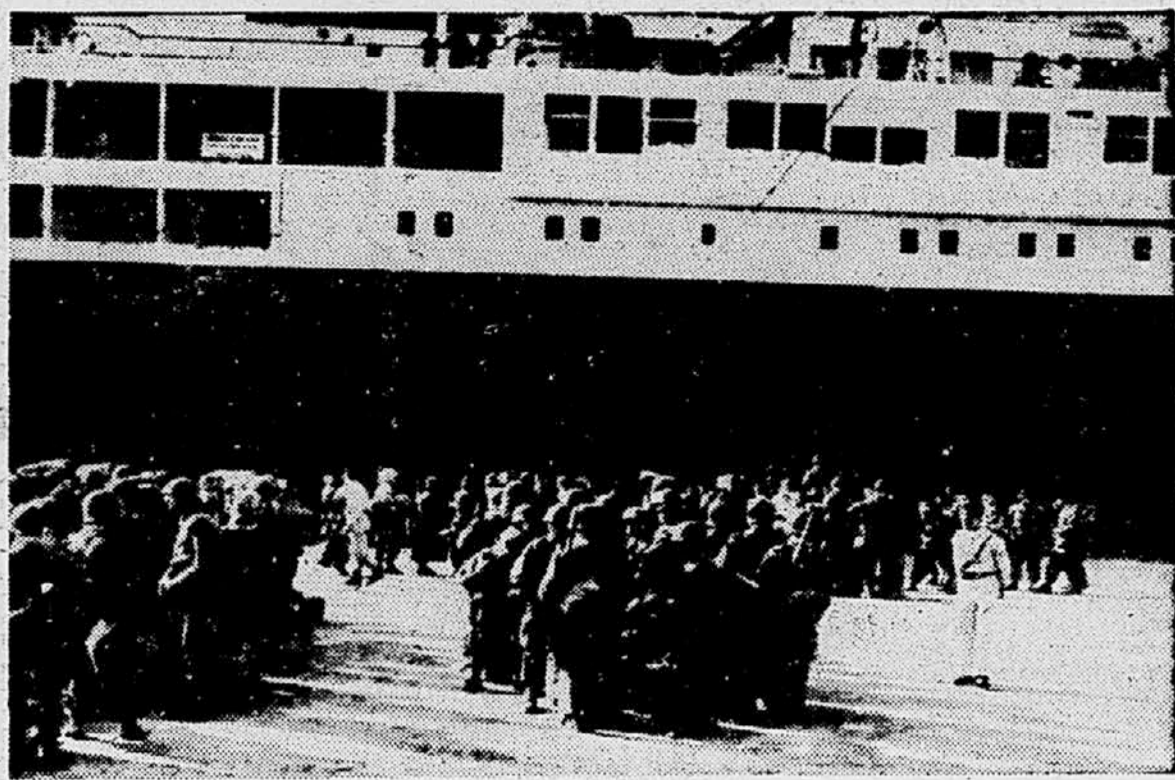
»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-



Francosi se vkravajo. Smer: Ciper

PRED »SUESKO« DEBATO V SPODNJEM DOMU

London, Kairo in-New York?

Britanci pravijo, da je Menziesova misija popolnoma propadla — Downing Street je pripravljen predložiti suezski spor Združenim narodom — »Vlada v senci« se pripravlja na razpravo

London, 8. sept. (Tanjug) — Medtem ko so britanski poslanci, ki so jih brzojavno poklicali na izredno zasedanje parlamenta, na poti v London, se vlade Velike Britanije, Francije in ZDA naprej posvetujejo o nadaljnjih korakih za rešitev suezskega problema.

Britanska javnost je že obveščena o »popolnem neuspehu Menziesove misije« in sedaj je pozornost usmerjena na priprave vlade in opozicije za parlamentarno debato prihodnje srede. Neuradna poročila o razgovorih med članovi odbora petih in predsednikom Naserjem držijo, da ni bil dosežen nikakr napredek h kom-

promisu med stališčem 18 držav in egiptovsko vlado. Krogi, ki so blizu britanski vladi, izjavljajo, da je prav malo možnosti za sklicanje konferenca 18 držav in kot najbolj verjetno možnost omenjajo predložitev spora pred Združenim narodom. Z britanskega stališča je to pomemben obrat, ker Ede-

novi predsednik republikanske skupščine BiH Djuro Pucar je sprejel delegacijo Sejma LR Poljske in se kako uro pomudil v razgovoru s poljskimi parlamentarci. Opoldne je priredil kosilo na čast poljskim gostom. Poleg gostov in gostilja so bili navzoči predsednik izvršnega sveta BiH Osman Karabegović, podpredsednik ljudske skupščine Seifet Maglajić in drugi skupščinski funkcionarji in republiški poslanci. Pri kosilu je predsednik Pucar izrekel združenim poljskim gostom, odgovoril pa mu je podpredsednik poljskega Sejma Stanislav Kolezinski.

KARLOVE VARY. — Jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki potuje po Češkoslovaški, si je danes ogledala veliko tovarno v Karlovih Varyh. Po ogledu tovarne se je delegacija sestala s predstavniki delavcev, ki so se zelo zanimali za delo in vloga delarskih svetov in za socialno zavarovanje in Jugoslaviji.

BEograd. — Iz Jugoslavije so včeraj odpotovali predstavniki socialistične mladine Burme in skupina mladincev — članov socialistične stranke Sirije. Tik pred odhodom so predstavniki mladine Burme in Sirije imeli na cen tralnem komiteju ljudske mladine Jugoslavije razgovor o nadaljnjem sodelovanju z jugoslovansko mladinsko organizacijo.

NOVI SAD. — Delegacija grške pravoslavne cerkve, ki jo vodi arhiepiskop Aten in vse Grčije g. Dorothos, je prispeła danes v Novi Sad. Takoj nato je odpotovala v Sremske Karlovice, kjer bo obiskala škofa Makara.

BEograd. — Delegacija izvršnega komiteja moskovskega mestnega sojeta, ki se muči v naši državi kot gost ljudskega odbora Beograda, je danes obiskala inštitut za jedrske raziskave v Vinči. Drevi bo odpotovala v Sarajevo.

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

Povratak predsednika republike v Beograd

Beograd, 8. sept. Predsednik republike Tito se je vrnil sinoči s soprogo v Beograd z oddiha na Brionih.

Delegacije in obiski

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

»Pravda« objavlja uvodnik, v katerem piše, da so zahodne sile po neuspehu londonske kon-

Ali bodo uporabljena sredstva Letalci so navdušili

Kreditnega sklada za gradnjo stanovanj? — Kaj pravijo o tem predstavniki ljudskih odborov v Mariboru in Ljubljani?

Uspešna velika letalska prireditel v Ljubljani

Izvršni svet Ljudske skupščine Slovenije je na eni izmed sedmih sej razpravljal o uporabi kreditnega sklada za stanovanjsko izgradnjo. Po splošni oceni občinski ljudski odbori niso uporabili že vplačanih sredstev, kar je zlasti težko razumljivo zaradi tega, ker so doslej ljudski odbori vedno tarnali zaradi pomanjkanja sredstev za gradnjo stanovanj. Kot je najvšeje poročilo izvršnega sveta, bo le-ta podvzel nekatere ukrepe v tej smeri.

Da bi ugotovili, kako poteka poraba kreditnega sklada stanovanjske izgradnje v posameznih večjih mestih, smo se s posebnimi vprašanji obrnili na predstavnike okrajnih in občinskih ljudskih odborov. Kaj so povedali?

Podpredsednik OLO Maribor Stano Skolc

Dejstvo je, da so se skladi za stanovanjsko izgradnjo zaradi zakasnela sprejetja okrajnega in občinskih družbenih planov — sprejeti so bili še le konec julija odnosno avgusta — formalizirali šele konec julija. Nato je bilo treba še sprejeti pravilnik tega sklada in postaviti upravo sklada. Šele nato so se ti skladi lahko začeli koristiti, a tudi to je v okviru dejanske realizirane sredstva stanovanjskih kreditnih skladov v okrajnem merilu realizirana povprečno 60%, kar pomeni, da je v posameznih okrajih dokaj različno. Skoraj vse občine so brez potrebnih upravnih postopkov, povod pa tudi primanjkljaja stanovanj za občinske službenice. Zato je malone večina občinskih kreditnih skladov v stanovanjski gradnji predvsem za zgraditev upravnih in stanovanjskih poslopij za svoje potrebe. V manjši meri so dobili kredite posamezni delavci in nameščenci v večini primerov za dovršitev že započete stanovanjske zgradbe, medtem ko podjetja znanokrat v podjetniških občinah iz različnih razlogov niso ali le v zelo redkih primerih koristila teh skladov.

V splošnem kažejo poročila, da bo stanovanjski kreditni sklad do konca leta v vseh občinah mariborskega okraja v celoti izkoriščen, ker so si teko investitorji kot tudi gradbeni podjetja šele dober mesec na jasnem, s čim lahko računajo in v kakšnem obsegu bo možno še letos izvesti zamišljeno gradnjo stanovanj.

Fredsednik mestnega sveta Maribor Janko Markič

Zaradi skladnosti in upoštevanja potreb mariborskega mesta kot celota je bil v Mariboru ustanovljen enoten stanovanjski kreditni sklad za vse štiri občine. Predvidena sredstva tega sklada za leto 1956 znašajo 541 milijonov, od tega za posamezne občine in sicer: Center 294, Tabor 128, Težna 111 in Košaki 8 milijonov. Kljub temu, da je bil sklad ustanovljen šele konec maja in je začel posloovati šele v začetku julija, pa je bilo dosti vplačanih za 338 milijonov ali 79%, od tega v občini Center 311, Tabor 89, Težna 62 in Košaki 5 milijonov. Vplačilo poteka torej normalno in bo do konca leta prav gotovo 100%.

Drugo pa je vprašanje uporabe stanovanjskega kreditnega sklada. Najprej je bilo treba postaviti upravo in sprejeti pravilnik, nato pa potrditi, da se naberejo sredstva, kajti brez denarja ni moč nič napraviti, pa čeprav je v Mariboru stanovanjska služba izredno občutna. Do konca julija pa je bilo kljub temu že izkoriščenih 103 milijonov ali tretjina dosedaj zbranih sredstev. Za mesec avgust se ni ničnega pregleda, toda če se upošteva, da je do konca leta še celih pet mesecev, lahko rečemo, da bo stanovanjski kreditni sklad v Mariboru v celoti izkoriščen. Sedaj so predvidena sredstva še zaradi malone 100% razdeljena.

Vzrokov za to, da se doslej stanovanjski kreditni sklad ni v večjem obsegu izkoristil, je več. Prvi je ta, da je bilo treba najprej zbrati sredstva, drugi uveljavitev poslovanja sklada (imenuvanje uprave, sprejetje pravilnika itd.), tretji in glavni razlog pa je v tem, da investitorji sami niso takoj vedeli, s kakšnimi sredstvi lahko računajo in zato tudi še niso imeli izgotovljenih vseh načrtov in ostale potrebne dokumentacije za odobritev kredita. Poleg tega so prišla razne spremembe uredb, zaradi česar je bila potrebna ponovna revizija gradbenih programov in načrtov. Vse to je seveda uporabo stanovanjskega kreditnega sklada zavleklo.

Od razpoložljivih sredstev je doslej predvidenih 245 milijonov za dovršitev že započete stano-

vanjskih gradenj. Večina teh stanovanjskih zgradb bo končana že letos, nekaj pa šele prihodnje leto. Za novogradnje je določenih 261 milijonov. V glavnem so investitorji podjetja in stanovanjska skupnost, manjše kredite pa je dobilo tudi 5 zasebnikov. Z dograditvijo započelih gradenj bo pridobilih 194 predvidenih novogradnjami pa 335 stanovanj. Osnovna smer dodeljevanja kreditov je ta, da dobe kredite predvsem tisti investitorji, ki imajo čimvečja lastna sredstva, ki nudijo večje obresti in krajši rok odplačila. Obrestna mera znaša 1 do 6%, rok odplačila pa 2 do 30 let. Na ta način se sredstva sklada čim hitreje obračajo in doseže čimvečji uspeh. Sklad je že doslej pokazal svojo korist, še bolj pa bo prišel do izraza v prihodnjih letih, ko se bodo nabrala večja sredstva.

Predsednik sveta za stanovanjske zadeve OLO Ljubljana Franc Drobež

Na območju devetih mestnih občin v Ljubljani se je do 31. avgusta letošnjega leta steklo v kreditne sklade nad 849 milijonov ali 66% v odnosu na celotno vsoto (1300 milijonov). Isti odstotek dotoka 100% stanovanjskega prispevka je bil dosežen tudi v ostalih občinah. Sredstva pritekajo v občinske kreditne sklade za gradnjo stanovanj in v glavnem normalno. Nekaj težav je v zasebniki, ki zaposlujejo tujo delovno silo.

Občine na ožjem mestnem področju so odvedle v republiški sklad za kreditiranje stanovanj blizu 85 milijonov. Tako jim je dejansko ostalo za dejanje posojil stanovanjskim interesentom nekaj več kakor 764 milijonov (Bežigrad 86 milijonov, Center 546, Črnuče 7, Moste 37, Polje 18, Rudnik 11, Sentvid 29, Siška 69 in Vič 47 milijonov). Od te vsote so dobili do 31. avgusta kot posojila za gradnjo stanovanj gospodarske organizacije 326 milijonov, stanovanjske zadruge 109, hišni sveti, politično-teritorialni organi in zavodi 50 in delavci ter službenici 10,4 milijone. Individualnim graditeljem so odobrili predvsem posojila za zaključna dela na stanovanjskih hišah (IV. in V. faza).

Kreditna sredstva so v splošnem normalno izkoriščali, kar velja še posebej za stanovanjske zadruge in Zavod za stanovanjsko izgradnjo. Ti investitorji niso imeli nobenih zaostankov v gradnjah, ampak so dela na nekaterih stanovanjskih blokih

Poljski veleposlanik je priredil sprejem v Zagrebu

ZAGREB, 8. sept. — Veleposlanik poljske republike Henrik Grohulski je priredil danes v Zagrebu slavnostni sprejem, ki so se ga udeležili podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vučkmanović, član izvršnega sveta Hrvatske Milutin Batić, predsednik Zvezne zunanjegovinske zbornice Rudi Kolač, generalni direktor zagrebškega veleposlaništva Ivan Bahun, kakor tudi veliko število razstavilcev na zagrebškem veleposlaništvu. Navzoč so bili tudi člani gospodarske delegacije, ki se zaradi zagrebškega veleposlaništva v Zagrebu. Po sprejemu so si gosti ogledali novi del veleposlaništva, predvsem poljsko razstavilo.

RAZPIS

Uprava Slovenske filharmonije razpisuje mesto ADMINISTRATORKE z znanjem stenografije, strojezanja in znanjem vsaj enega tujega jezika. Lastnoročno pisane prošnje z navedbo šolske izobrazbe in kratkim življenjepisom sprejema uprava SF do 15. septembra 1958.

(v Siskli in Savski koloniji) celo končali pred predvidenim rokom. Počasneje kakor prejšnja leta napredujejo dela na stanovanjskih hišah individualnih graditeljev. To je prav gotovo posledica zmanjšanja šumarstva.

Slabe in počasne so pripravave za gradnjo stanovanjskih hiš univerzitetnih ustanov in občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Center. Vzrok za to je v tem, da so se ti investitorji odločili za take lokacije, ki zahtevajo v urbanističnem pogledu individualno prilagoditev projekta zemljišču, s tem pa komplikacije za uspešno urbanistične rešitve. Te prilagoditve individualnih projektov urbanističnim zahtevam so že preokretale vse začete predvidene roke, zato so do danes najeti krediti teh investitorjev še neizkoriščeni. Prav gotovo pa je, da ne bodo tam, kjer individualno projektirajo urbanistične osnove in objekte, izkoristili najetih posojil.

Svet za stanovanjske zadeve okrajnega ljudskega odbora Ljubljana je pripravila te dni skupaj z Zavodom za stanovanjsko izgradnjo analizo dejanskega priprav in možnosti za izkoriščanje najetih sredstev teh investitorjev. Brž ko bo položaj znan, se bo sestel koordinacijski odbor upravnih odborov občinskih kreditnih skladov in usmeril predvidena, toda neizkoriščena sredstva, za začetek novih gradenj. Tako bodo iz teh sredstev gradili v Siskli dva bloka po 40 stanovanj (v okviru šestobločne rožete po 40 stanovanj) in 4 bloke po 12 stanovanj v Savski koloniji. Gradbeni dela bodo začeli 1. oktobra in računajo, da bodo lahko ta stanovanjska poslopja naseljena najkasneje do 1. oktobra leta 1957.

Po izjavi tovariša Drobeža bodo na območju ljubljanskega okraja izkoristili vsa sredstva, ki se stekajo na osnovi 10 odstotnega stanovanjskega prispevka v občinske kreditne sklade za gradnjo stanovanj. Danes je namreč na območju Ljubljane programski sistem gradnje stanovanj že tako utrjen, da imajo obseg gradnje porazdeljen po vseh fazah in to tako, da je skozi vse leto lahko zaposlena gradbeno operativna in obrtniška. V letošnjem letu so dobili izvajalci gradbenih del tudi zelo popolne elaborate za čim uspešnejšo gradnjo.

Stanovanjske hiše imajo v glavnem dvosobna in dvosobna stanovanjska s kabineto, razen tega tudi večje garsonje. Cena dvosobnega stanovanja je v letošnjem letu za 16,6% manjša kakor v lanskem letu.

Kongres folkloristov Jugoslavije končan

Titograd, 8. sept. II. kongres folkloristov Jugoslavije je danes končal svoje delo v Titogradu. Na kongresu je bilo podanih 36 strokovnih referatov v različnih področjih folklorne dejavnosti, med katerimi so bili tudi gošči iz nekaterih evropskih držav, so obiskali v teku tedna Četinja. Budvo in Njegošev mavzolej na Lovčenu. Jutri bodo imeli folkloristi Jugoslavije redno letno skupščino v Titogradu.

Izvoz cimenta iz Dalmacije

Dalmazijske tovarne cimenta so izvozile do konca avgusta 240 tisoč ton cimenta, skoro toliko kakor vse lansko leto. Izvažala je izvozna skupnost dalmatijskih tovarn cimenta »Dalmacijacem« in sicer na Maleso, v Sijndjo, Libijo, Saudovo Arabijo, Indijo in ZDA.

Z dalmatijskim cementom so bili zgrajeni številni objekti po svetu, tukaj Las Palmas in Santa Cruz, železniška magistrala v Iranu in sirjska luka Latakija. Na tujih trgih je dalmatijski cement zelo cenjen, ker ustreza najstrožim ameriškim, britanskim in argentinskim normam, je odlične kakovosti in raznovrstne izbire. »Dalmacijacem« izdeluje portland-cement, super-cement in ocean-cement za podvodna dela. V kratkem bodo začeli izdelovati tudi beli cement, po katerem je mnogo povpraševanja na domačem in tujem trgu.

Panovno SMO IZKOLJSALI kvaliteto Unionskega pival. Jače je in še okusnejše! Poskusite ga! Priljubljen pri PIVOVARNA UNION LJUBLJANA

PRVA SEJA SVETA ZA ŠOLSTVO LRS

Pred pomembnimi nalogami v šolstvu

Pospešiti bo treba priprave za šolsko reformo — Svet bo usmerjal smotno izkoriščanje sredstev za razvoj šol — Nov šolski koledar — Predvidevajo ustanovitev Zagarijeve nagrade, ki jo bodo podeljevali vsako leto najzaslužnejšim pedagoškim delavcem

LJUBLJANA, 8. sept. — Svet za šolstvo LRS je imel danes pod predsedstvom Milka Goršiča prvo sejo, na kateri je razpravljal o načelnih smernicah za svoje delo ter je izvolil odbore in komisije. Sprejel je tudi šolski koledar in več drugih sklepov za delo na področju šolstva.

Uvodoma je predsednik sveta Milko Goršič v razpravi o nalogah tega novega republiškega organa med drugim poudaril, da so zlasti naloge v zvezi s šolsko reformo narekovale ustanovitev posebne republiškega sveta za obsežno področje šolstva, ki je bil prej v sestavu sveta za prosveto in kulturo LRS. Ta kolegijski organ, ki opravlja nekatere izvršne in upravne zadeve, bo zato mnogo lažje reševal šolsko problematiko kot prejšnji svet za prosveto in kulturo. Ker ni mogoče popolnoma razdeliti področja dela med svetom za kulturo in prosveto ter za šolstvo, bo potrebno med obema organoma tesno sodelovanje pri reševanju različnih vprašanj. Med najvažnejšimi nalogami sveta za šolstvo bo pripravil delo za šolsko reformo, ker bo letos razprava o tem zaključena in bodo sprejeti prvi zaključni zakonski predpisi. V Sloveniji bo treba pripraviti posebnih, kajti v Srbiji in Hrvatski so že izvedli nekatere ukrepe v tej smeri.

Nadalje je tov. Goršič dejal, da se bo moral svet bolj posvetiti proučevanju problema šolanja, strokovnega izobraževanja in nagrajevanja učnega kadra. Prizadevat si bo moral tudi, da se bo izboljšalo materialno stanje šolstva. Predvsem bo treba omogočiti enakomeren razvoj posameznih vrst šolstva. Zato bo moral svet imeti pregled nad sredstvi za vse vrste šolske dejavnosti, da bi jih v bodoče čim bolj smotno izkoristili.

V razpravi je bilo težično na obravnavanju dosedanjih izkušenj v družbenem upravljanju šol, o čemer je svet sprejel sklep, da bo posebej temeljito proučil to problematiko na eni izmed prihodnjih sej. Da bi čim uspešneje izvedel naloge, je svet izvolil odbore za obvezno šolstvo, predsednik

Ljubljana, 8. sept. Prava reka ljudi je še danes popoldne kivila proti ljubljanskemu letališču. Tisoče in tisoče gledalcev se je tu zbralo in se neustopno oziralo na letališče, kjer je bilo postrojenih nekaj desetih svetlečih motornih in jadralnih letal. Tisoče od je bilo uprtnih tudi v sončno nebo, kjer sta se odražali v letalski črni točki in se vedno bolj večali. Dve padalci s šopki cvetja sta pristajali pred slavnostno tribuno. Na njej so bili zbrani številni zastopniki vojaškega in civilnega letalstva, podpredsednika izvršnega sveta LRS Stano Kavčič in Viktor Avbelj, več ljudskih poslancev in zastopnikov javnega in kulturnega življenja Ljubljane.

Točke velike letalske prireditelje so si hitro sledile. Iz tekega transportnega letala so druga za drugo padale bele piškotke. Vedno večja so postajala piškotna oblaka in hrabri padalci, ki so natezali vrvi, tako da bi čim bližje pristali ob belem križu. Le za nekaj metrov jih je nekaj zgrešilo cilj. V treh skupinah so skočili padalci. Medtem pa so motorna letala potegnila v zrak

pet visoko sposobnih jadralnih letal »Welthe«.

Visoko pod oblaki smo bili priča čudovitemu poletu jadralnih letal. To ni bila več navaden let, to je bil pravi zračni plas. Ljudje so bili navdušeni. Letalca pa so se enakomerno spuščala in spet vzpenjala pod oblake, nato pa nizko priletela mimo tribune, se spet dvignila, obrnili in šele nato točno pristala pred njo. Z burnim ploščkanjem so ljudje nagradili jadralne pilote, med katerimi je bila tudi naša znana pilotka Cvetka Klančnikova.

V zraku pa so se nato kar menjavala jadralna letala. »Kočava« in dva »Orla« sta izvajala drzne akrobacije. Vse pa je spet navdušil »Meteors« — miss sinjih višav — ki je z višine 150 m nizko preletel pred tribuno in se spet dvignil ter šele nato pristal. Pilot Saradič je prav moštvo vodil »Meteors«, to naše elegantno, edinstveno kovinsko jadralno letalo.

Gledalce sta navdušili tudi jadralni letaji »Jastrebi«, ki sta izvajali prave vroglave akrobacije. Nato so spet zapeli motorni letala potegnila v zrak



9. september — praznik Nova Gorice

Nova Gorica, 8. sept. Na današnji slavnostni seji občinskega ljudskega odbora v Novi Gorici so sprejeli odlok, da se 9. september praznuje kot občinski praznik, in sicer tudi v bivših občinah Grgar, Cepovan in Sempas, ki so bile pred letom dni priključene novogoriški občini. S tem odlokom prenehajo veljati prejšnji odloki bivših občin o občinskih praznikih, pač bo bodo te po novem odloku, s čimer so se ljudski odborniki prizadele občin strinjali, odslej praznujejo krajevne praznike.

Popoldne so bile kulturne in športne prireditve. Jutri zjutraj bodo gasilci priredili budnik. Sledile bodo gasilske vaje in razdelitev odklikovan najzaslužnejšim gasilcem. Ob 10. bo pred spomenikom padlih borcev veliko zborovanje, ki ga prireja občinski odbor SZDL in polaganje vencev. Popoldne bodo zopet razne kulturne in športne prireditve in zaključitev turističnega tedna, ki je privabil v teh dneh v Novo Gorico številne goste iz Stare Gorice na drugi strani meje. — Jp

Proizvodnja tobaka v Jugoslaviji

SKOPLJE, 8. sept. Plenum Zdrženja podjetij tabačne industrije Jugoslavije, ki se je danes sestaj v Skoplju, je odobril perspektivni plan razvoja naše tobakne industrije za čas od leta 1957 do 1961. Po tem predlogu bi pridelali leta 1961 v naši državi 45.200 ton tobaka, medtem ko za sedaj pridelamo 37.000 ton. Od tega bo 60% 22 milijonov kg namenjenih za izvoz. Prav tako je tudi nameravano povečanje obdelovalnih površin, zasedanih s tobakom na 52.700 ha v letu 1961, medtem ko jih je bilo v letih 1946 — 1955 povprečno 35 tisoč ha. Povečanje pridelka bodo dosegli tudi z uporabo novih agrotehničnih ukrepov, večjo uporabo umetnih gnojil, s kreditiranjem pridelovalcev za nabavo materiala in kmetijskih strojev, kakor tudi z zgraditvijo skladišč in prostorov za sušenje tobaka. Razpravljali so končno o vrstah tobaka, ki naj bi ga pridelovali za izvoz.

zaradi specifičnosti organizacije pouka.

Svet je nato potrdil ustanovitve tehnične srednje šole v Mariboru in ekonomske srednje šole v Trojvanju. Razpravljal je še o predlogu proračuna sveta in centralnih šolskih ustanov za 1957. leto. Zvišan predlog proračuna predvideva v primerjavi z letošnjim letom predvsem večje izdatke za delo pedagoškega centra in Zavoda za proučevanje šolstva, ki imata v prihodnjem letu važne naloge v šolski reformi. Nadalje predvidevajo ustanovitev Zavoda za učila, ki mu bo priključeno podjetje »Učila«. Ta zavod bo tehnična študijska ustanova, ki bo proučevala normative za učila, pripravljala osnutke za izdelavo prototipov učil itd.

Na predlog Zdrženja učiteljev in profesorjev LRS predvideva svet ustanovitev fonda za Zagarijevo nagrado (po podlem narodnem heroju učitelju Stanetu Zagariju), ki bi jo vsako leto podeljevali najzaslužnejšim pedagoškim delavcem v republiki. Nagrada bo imela podoben namen kot nagrade Prešernovega sklada. Svet je izvolil komisijo, ki bo pripravila osnutek pravilnika o kriterijih za podeljevanje teh nagrad. B. I.

Upravni odbor LESNO-PREDELOVALNE industrije, PODPEC, pošta PRESERJE razpisuje mesto za RACUNOVODJO -KINJO. Pogoji: najmanj nepopolna srednja šola s 5 let prakse ali popolna srednja šola z nekaj let prakse. Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja pošljite upravi podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Samsko ali družinsko stanovanje preskrbljeno.

Dotrpel je naš mož, oče, brat in stric Milenko Doberlet direktor »Standard-Union«, rezervni kapetan in član ZKJ. Posmrtno ostanke bomo prenesli k večnemu počitku v ponedeljek, 10. septembra 1958, ob 17. uri iz Nikolajeve veže na Zalah. DRUŽINI DOBERLET IN TURK

Trgovinska zbornica za okraj Ljubljana LJUBLJANA, Mestni trg 2-II razpisuje: mesto pomočnika finančnega referenta. Pogoji: ekonomska fakulteta, ekonomska srednja šola ali srednješolska izobrazba z maturo in najmanj 4-letna praksa v vodenju računovodstva oziroma knjigovodstva. Interesenti naj pošljejo pisemne vloge s kratkim življenjepisom in potrebnimi dokazili na zgornji naslov do 15. septembra 1958.

OB BOMBSKI ROTTI STREMA VELEPOSILAM

Nobenih novih pobud

Adenauerjeva spomenica nima praktičnega pomena in je bolj rezultat želje zadostiti težnjam notranjega javnega mnenja kot kaj drugega

BONN, 8. sept. (Tanjug). — Zahodnonemška spomenica vladam v Moskvi, Washingtonu, Parizu in Londonu je v zvezi s republiko napravila močan odmev. Dejstvo, da je Adenauerjeva vlada prvič izrazila pripravljenost, da se s sovjetskimi državami neposredno posvetuje o nemškem problemu, je bilo sprejeto s soglasnim odobravanjem.

V bonnskih političnih krogih menijo, da spomenica in stališče, ki ga je v njej izrazila vlada, nima praktičnega pomena in ne obetata uspeha. Pri tem opozarjajo, da se je uradna politika zvezne republike od nezaveze diplomatskih zvez s Sovjetsko zvezo razvijala v smeri zaostrovanja, ki je dosegel vrhunec zadnje meseca in imelo

za posledico odpoklic veleposlanskega Zorina iz Bonna. Dalje opozarjajo na sporočila vladnega tiskovnega urada, ki je pred nekaj dnevi objavil hud napad na Sovjetsko zvezo zaradi komunistične moskovske tiska in centralnega komiteta na prispodbe komunistske partije Zahodne Nemčije ter obtožbi sovjetske vlade, da ovira repatriacijo

nemških državljanov. V takem ozračju je po prepričanju opozicijskih krogov in neodvisnih časopisov težko pričakovati plodna izmenjava mnenj o združitvi.

Takšno mnenje je izrazil danes v »Frankfurter Rundschau« znanjepolitični strokovnjak socialne demokratične stranke Herbert Wehner. Ki sodi, da spomenica ni primeren uvod v razgovore o združitvi Nemčije. Tukajšnji komentariji dvomijo, da bo Sovjetska zveza privolila, da se Združeni Nemčiji prizna popolna svoboda zunanjepolitičnega odločanja, kar po uradnem poveljanju pomeni pripadnost države Atlantikemu paktu. Če splošno se zdi razumljivo, da je Sovjetska zveza zaradi dogodkov od leta 1945 do 1955 nezaprta do Nemcev in grajajo vlado, da s svojo politiko ne le ni razprila tega nezaprta, pač pa ga je celo povečala.

Kot tretje delstvo, s katerim utemeljuje domnevo, da bonnska spomenica ne bo premaknila nemškega problema z mrtve točke, navajajo, da je svet sedaj zaposlen z drugim vprašanjem in da za znanje mednarodne javnosti za združitvi Nemčije tedajle bolj pada.

»Frankfurter Rundschau« meni, da je nota namenjena predvsem pomirjenju domačega javnega mnenja hkrati pa naj bi pobila utovore, da je vlada v zunanji politiki nedelavna. Komentar časopisa nede, da navajajo spomenico stališča, ki jih Sovjetska zveza ne bo mogla sprejeti, kar bo dalo Bonn u priložnost za izgovor, da sovjetska vlada ni pripravljena na sporazume.

JUGOSLAVIJA - INDOEZIJA

Jugoslavija je priznala Indonezijo (tako) po razglasitvi te države za neodvisno in suvereno državo leta 1955.

Ze od leta 1952 se muče v Indoneziji jugoslovenski strokovnjaki in tehniki za industrijo usnja. Indonezijski kadri iz iste industrijske veje pa prihajajo na šolanje v Jugoslavijo. Devet jugoslovenskih častnikov trgovske mornarice dela na indonezijskih ladjah.

Enajstega junija 1955 je bil v Djakarti podpisan trgovinski in plačilni sporazum, veljaven za eno leto, ki se avtomatično podaljšuje. Sporazumu je bil priložen seznam blagovnih kontingentov v vrednosti 14,8 milijonov dolarjev, s plačilnim sporazumom pa je bil določen manipulativni kredit v višini 700 tisoč dolarjev.

Petega novembra 1954 so bili navezani diplomatski stiki.

Februarja 1955 je bilo s prihodom zveznega odpravnika poslov Ratka Brčića odprto jugoslovensko poslanstvo v Djakarti.

Julija 1956 sta vladi Jugoslavije in Indonezije poveljali diplomatski predstavništvi v Beogradu in Djakarti v veleposlaništvi.

Enajdvajsetega avgusta 1956 je predsednik Tito prevzel poročilo od prvega indonezijskega veleposlanskega v Jugoslaviji dr. Soedersona.

TELEGRAMI

LONDON. — Predsednik Anthony Eden je odpraval v Balmoral v kraljevsko rezidenco, kjer bo obiskoval kralja in kraljico. Eden je tudi obiskal kraljico Sreza. V britanskih krogih pravijo, da se nadaljujejo posvetovanja znanstvenih vlad v Srezi.

MOSKVA. — Sinoči sta predsednik zveznega sovjeta in namestnik predsednika sovjetskega narodnega zbora izjavili, da vlada Indonezije za veleposlanskega na Dunaju bo imenoval sedanjega kanadskega veleposlanskega v Jugoslaviji James Macdonalda.

OTTAWA. Kanadska vlada je sporočila, da bo poveljala svoje predstavništvo na Dunaju v vse poslanstvo. Za veleposlanskega na Dunaju bo imenoval sedanjega kanadskega veleposlanskega v Jugoslaviji James Macdonalda.

MOSKVA. — Sinoči sta predsednik zveznega sovjeta in namestnik predsednika sovjetskega narodnega zbora izjavili, da vlada Indonezije za veleposlanskega na Dunaju bo imenoval sedanjega kanadskega veleposlanskega v Jugoslaviji James Macdonalda.

BUENOS AIRES. — Set za koordinacijo v argentinskem generalnem štabu general Rutenbah je odstopil, ker je general Luis Rodriguez Gonzalez izjavil, da v mladnem kitu, da je argentinska vojska pod nacionalističnim vplivom.

WASHINGTON. — Ameriški medijisti izjavljajo, da je neki ameriški poskusni balon za raziskovanje dosegel višino 30.300 metrov, kar je nov svetovni rekord. Balon se je le naprej dvigal.

AMAN. — Odpravnik poslov ameriškega veleposlaništva v Ammanu je izjavil, da ameriški državljan v Jordani ne bodo zapustili te države, ker meni vlada ZDA, da so na varnem in ali povera, da bi jim svetlovali odhod. Ameriški vojak, ki je bil s seboj, je bil pripravljen svobodno ploviti.

Sprejemno sposobnega in treznega

SOFERJA za osebni avto.

po možnosti s opravilnim izpitom mehanike stroke. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Ponudbe poslati na »Sončnice«, tovarna olja Vir pri Domžalah.

Lesno industrijsko podjetje SLOV. GRADEC
prede
osebni avtomobil znamke Mercedes Benz 170 V,
8-tonski kamion znamke »Alfa Romeo«.

Vse v dobrem in uporabnem stanju. Na obeh vozilih nova uvožena gumé.

Ogled in vse informacije na upravi podjetja.

Raab v boju z draginjo

Od obtega stalnega oplenika na Dunaju

Dunaj, 8. sept. (Po telefonu). Drugi kabinet kanclerja Raaba — kakor imenuje novo koalicijsko vlado — si je že v volitvah obljubil nakopal veliko odgovornost in skrb, temu pa je treba sedaj še priletno vno, neopredvidene gospodarske težave, ki se kažejo v naraščanju cen in v stalnih zahtevah po zvišanju plač, kar resno ogroža stabilnost današnjega šilingsa.

V kapitalistični državi, kakršna je Avstrija, je v boju proti draginji težko mobilizirati vse odgovorne — od raznih forumov, ki pripadajo raznim političnim strankam, pa vse tja do podjetij in množic. Prvič se same politične stranke skušajo kovati kapital zase, če se znajde nasprotna stranka v težavah, in drugič — gre za oostaven odnos delodajalca in delojemalca, od katerih stoji za prvim kapital, za drugim pa šindkatii, delavske zbornice in tovarniški obratni delavci; sveti, ki ne nehne spremljajo tudi zibanje cen in ob vsakem zvišanju življenjskih stroškov terjajo ustreznno zvišanje plač.

Napovedane podražitve številnih industrijskih panog, dosežajo podražitve na živilskem trgu in zahtevajo delavcev in namošencev posameznih gospodarskih panog za zvišanje plač so osrednja vprašanja, s katerimi se je delno ukvarjala že vlada v torek na svoji prvi seji

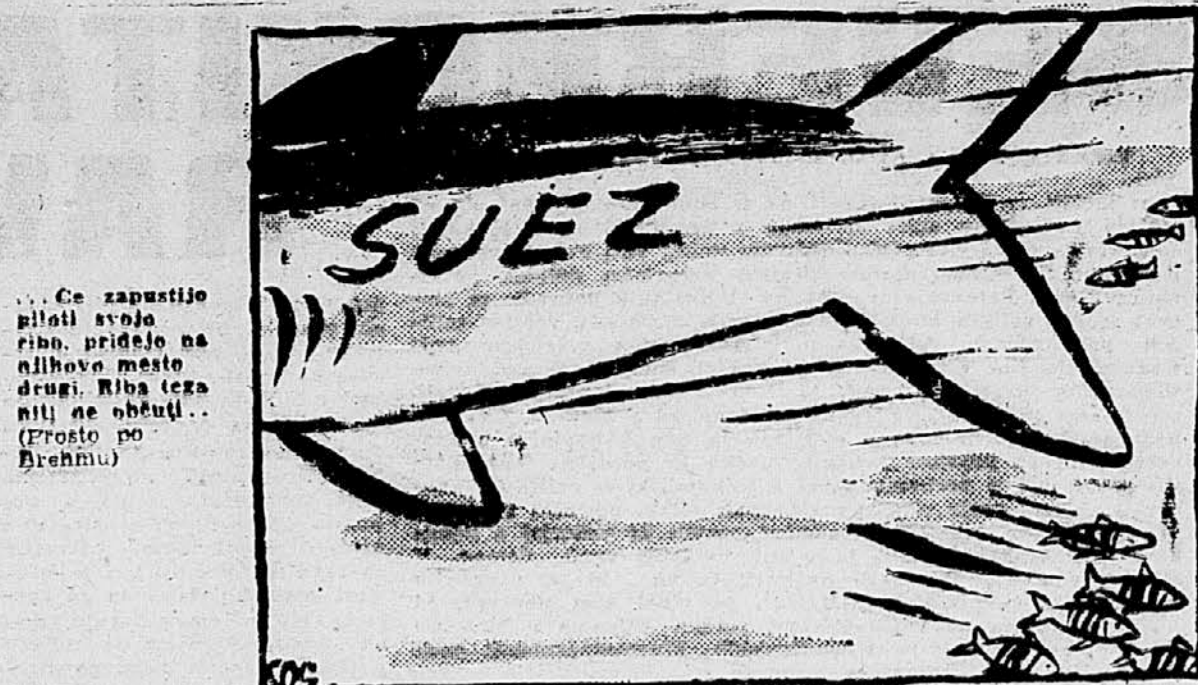
zaposlavljeni v primeri z drugimi. Na svezni konferenci svojega sindikata pa so grohli, vda se bodo poslužili vseh ustreznih sindikalnih sredstev, če njihove zahteve ne bodo do 9. septembra t. l. upoštevané.

Dunajski trgovski delavci zahtevajo že veliko več: sedem odstotno povišanje plač, daljši dopust in plačane delovne oblike.

Na Dunaju napovedujejo tudi podražitve kinematografov, dalje vstopni za nogometne tekme v državnih ligi za okoli 30 odstotkov), zaradi vedno večjeje deficita (letos računajo za na 80 milijonov šilingov) in zahtev udeležencev pa se govori tudi o možnosti ponovne podražitve cestne šelenice. O tem pa bodo morali socialistični občini, možje temeljito razmisliti, kajti lanška podražitev tramvaja je bila eden glavnih vzrokov rešnega poloma, ki so dokovali socialisti na Dunaju ob letodnjih majskih volitvah.

V celoti so v zadnjem času zahtevali sindikati zvišanje prejemkov v 76 gospodarskih panogah.

V pogledu podražitve proizvođov kažejo podatki naslednje



OB MOLLETOVEM POVRATKU

Alžirska turneja

Skrivnostnost okrog potovanja francoskega ministrskega predsednika — »Francija je odložena ostati v Alžiru, pa tudi priznati pravico za vse ...« — Vladne reforme so šele v začetni fazi

PARIZ, 8. sept. (Tanjug). Predsednik francoske vlade Guy Mollet je končal svoj kratki obisk v Alžiru in se odpravil nazaj v Pariz.

Socialistični kongres v Lillu je prejel 11 meseč izrazil pomisleke glede politike generalnega direktorja Roberta Lacosta. Predsednik vlade pa je izrazil dano popolno znanje v delo Lacosta, ki je nepot prevel vodstvo alžirskih zadev.

O enodnevnem bivanju predsednika Molleta v Alžiru ni bilo izdano niti besedice. Zastopniki francoskega tiska niso smeli biti navzoči niti pri odhodu niti pri prihodu predsednika vlade, uradni krogi pa odklanjajo vsako izjavo o razgovorih, ki jih je imel Guy Mollet z generalnim residentom in političnim francoskim čet v Alžiru. Ukogotvil sem velik napredek od mojega prvega obiska v Alžiru, je dejal ob odhodu Guy Mollet in poudaril, da je Francoja odločena ostati v Alžiru, pa tudi priznati pravico, red in mir za vse.

Politični krogi v Parizu pa poudarjajo, da Lacostova politika »pacifikacije« ni rodila pričakovanih uspehov. Navzven skoraj pol milijona vojakov v Alžiru je še vedno nujno potrebna, delovanje uporniških sil in nacionalne fronte se zmeraj nenadno in močno. Po nekaterih vesteh se vladni ekonomski in socialni ukrepi, kot so ararna reforma in obvezno socialno zavarovanje, še v začetni stopnji, ker alžirske prebivalstvo odklanja ukrepe francoskih oblasti. Zato domnevajo, da je imelo Molletovo potova-

nje predvsem informativni značaj in naj bi objeljo nadaljnje debate na sejah vlade pred akorajšjo otvoritvijo parlamenta.

Grška suverena na poti po zah. Evropi

ATENE, 8. sept. (Reuter). Grški kralj Pavle in kraljica Frederika sta odpoštovala danes s rusičem »Pirpolit« na šestdnevni obisk v države Zahodne Evrope. Grški kraljevski par bo medtem tudi na petdnevno uradno obisku v Zahodni Nemčiji in na zasebnem obisku v Avstriji.

Dr. Ahmed Sukarno

Predsednik republike Indonezije dr. Ahmed Sukarno, ki bo 12. t. m. prispej na uradni državni obisk v Jugoslavijo, se je 6. t. m. junija 1956 v Surabaji (vzhodna Java) vliže sodel in kampanjo je končal v Surabaji, tehnično fakulteto pa v Bandungu.

Ze v Surabaji se je Sukarno srečal s hiliškimi tedajšnjimi indonezijskimi voditelji in je bil član mladolanske organizacije »Mladi Java«. Med študijem v Bandungu je Sukarno ves svoj prosti čas posvetil študiju politične literature, in življenja velikih zgodovinskih osebnosti.

Leta 1925 je Sukarno končal tehnično fakulteto v Bandungu. Slikovno, statično inženir se je od tedaj popolnoma posvetil borbi za neodvisnost in svobodo Indonezije. Leta 1928 je s svojimi najbližji prijatelji ustanovil v Bandungu znanstveni klub, katerega član je bil hkrati mladi indonezijski revolucionar. Sukarno je ustanovil nacionalistično organizacijo, ki je odklanjala sodelovanje v kolonialno vlado. Leto pomeje je organizacija dobila ime »Indonezijska revolucionarna stranka in njena poglavitna naloga je bila borba za neodvisnost države. Zaradi delovanja stranke so nizozemski kolonialni oblasti leta 1930 aretirale Sukarna in ga skupaj s še tremi drugimi voditelji poslale pred sodišče. Na tem procesu je Sukarno sodeloval obsojen, indonezijska obsojen, v katerem je odprl razglašeno revščino in bedo indonezijskih množic, ki so jih že tri sto let izkoriščali nizozemski kolonialni oblasti. Sukarno je bil obsojen na štiri leta zapora, po čezne pa so mu kazen znižali na dve leti.

Ko je prišel iz zapora, je bila njegova stranka razdeljena na dve organizaciji in Sukarno se ni posredoval, da bi ju združil, pač pa se je dan prišel skupini, ki je vodil Sjahrudin, sedanjji predsednik indonezijskega parlamenta. Leta 1933 je bil Sukarno vnovič aretiran in izgnan v Endah, od koder se ga po štirih letih pripeljali na Sumatro. Ob izbruhu vojne na Pacifiku se je Sukarno posređeno šel na izgnanstvo v zahodni Sumatro.

V začetku Japonske okupacije Indonezije (leta 1942) so stali Sukarno in drugi indonezijski voditelji pred težavno nalogo, doleteli svoje stališe v narodnem boju pod japonsko okupacijo. Japinci so bili obsojeni, da se pridruži vojnim naporom japonske. Po dolgi posvetovanji so se indonezijski voditelji odločili razločiti si delo: oni da pod japonsko okupacijo izkoristijo do kraja. Nosti ugodne možnosti in pripravili ves narod za končno borbo za neodvisnost, drugi pa so zalet organizirati podtalno delo in se pripravljali na borbo za osvoboditev države. V dnevih okupa-

Industrija čevljev »BOR«

Dolenjske Toplice sprejme takoj v službo KNJIGOVODJO - KNJIGOVODKINJO

Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru podjetja. Ponudba s kratkim opisom dosedanjega službovanja pošilje upravi podjetja.

statističnega urada zanimivo sliko. Tendenco podražitve kažejo predvsem proizvodi široke potrošnje, predvsem živila, medtem ko so cene industrijskim proizvodom bolj ustajane zaradi izredno močne medsebojne konkurence, oziroma visoke konkurence, ki vlada trenutno v Avstriji na tem področju.

Napovedane podražitve električnega toka za obrtna in industrijska podjetja, ki lo sedaj rešuje poseben sedemčlanski odbor zveznega ministrstva, bo posredno zadela tudi potrošnika. Papierna industrija je še aporocila, da predvidenega zvišanja ne bo mogla prenesti brez podražitve svojih proizvodov.

Vse doeedanje podražitve so malenkostne v primeri a podražitvami, ki jih napovedujejo. Socialisti si obetajo zavezati to poplavo z gospodarsko komisijo, ki jo je predlagal v sredo predsednik avstrijskih sindikatov Bohm zveznemu kanclerju inž. Raabu, na kar je ta tudi pristal. Komunistični tisk pa gleda na njo zelo črnogledno, ker je delovala že lansko leto, a je bilo njeno delo prekinjeno brez uspeha.

Kdaj in kako bo urejeno raznoterje med cenami in plačami, ki nenehno silijo kvitku, je težko reči. Vedno bolj jasno pa je, da bodo potrebni resdrastični ukrepi, kakor jih je napovedal svezni kancler inž. Raab.

Ekipe umetniškega filma »Kruh in sol« zaključuje svoje delo.

Zato prosimo vse dobavitelje, da najkasneje do 10. septembra t. l. pošljejo račune za izvršeno uslugo na naslov:

Ekipe »KRUIH IN SOL«, Portorož, hotel »Palace«.

Po tem roku teh računov ne bomo mogli več priznati. — Direkcija ekipe »Kruh in sol«.

SEVERNOKITAJSKA RAVNINA

Včasih si mislim, da bi se moral opravičiti za vse, kar sem pisal iz Pekinga... Ne mislim reči, da ti podatki niso točni, da ne dajejo pomembne slike življenja v tej zares novi Kitajski. Toda to je samo ena plat. Zdaš vem nekaj več. Prepotoval sem 5.500 km v tretjem razredu deloma brzovlaka deloma potniškega vlaka. Potoval sem skozi deset kitajskih pokrajin in obiskal sedem velikih mest (izmed katerih imajo štiri več kot milijon prebivalcev). Videl sem Sanghaj, toda videl sem tudi Čangču globoko v Hunanu. Pogovarjal sem se z nekdanjim tihotapecem opija, z ljudmi, ki že več rodov stanujejo na vodi, srečal sem marsičga Cen Jia in mladega zdravnika U. Ca Dia, pogovarjal sem se z ženo električarja Sen U-hvaja, s pedagoški, ki so pravkar končali vojaško in politično šolo. Razpravljali smo o prekromskimi Kitajskami, ki so prišle iz Indonezije obiskat svoje otroke v kitajskih šolah, poslušal predavanja članov pokrajinskih komitejev partije in večerjal s hongkajskim mornarjem, ki se je po sedmih letih vrnil domov. V Handžu me je presretil najhujši tajfun, ki je v zadnjih petdesetih letih divjal po Kitajski, in videl sem poplave, ki jih je ta tajfun povzročil gori na severu. Bil sem v Mao Ce Tungovi rojstni hiši in v šanghajskih kinematografskih dvoranah, ki imajo klimatske naprave...

gubil v neskončni severnokitajski ravnini. Na poljih raste visoka koroza, pšenice so v glavnem že poželi, tu in tam je videti riž. V daljavi na zahodu je videti obrise pogorja Sansi in do njih se razteza ravnina, darilo Hongkonga ali Rumene reke. Ta kumena reka in se nekatero druge nene družice so s svojimi naplavinami ustvarile to ravnino. Brezme jim je večkrat pretežko, tako da ga spotoma po malem odlagajo, dno se dviga, ob njem pa rastejo nasipi. Zato vlak naporno hrope, ko se vzpenja čez reko. Tu in tam vidimo večje površine peska: to so stare struge, iz katerih se je povzpel zmag Hoangho in se preselil drugam.

Vlak potuje skozi severno kitajsko ravnino. Pet ur, deset ur, osemnajst ur. Pokrajina se skoraj ne spreminja. Tu in tam kako mesto, ki ima včasih tudi po več sto tisoč prebivalcev, a nosi za nas neznan imena: Pao-tin, Čengčou... Zelena, plodna ravnina, zibel kitajske kulture. Tudi za hip ne izgubimo iz oči naselij. V »Popotnem dnevniku filozofa« je Keyserling nekoč zapisal: »Vsak pedem je zemlja je obradel, skrbno pognojen in strokovno izkoriščen... Vasi, sezidane iz glin in obkrožene z glinastimi zidovi, se nam zdijo kot naravne oblike te pokrajine. Komaj jih je mogoče ločiti od rjavkastega ozadja. Kamor koli pogledam, vidim kmete pri delu, razumne in dosledne in z malim zadovoljnimi... Njihove modre oblike so prav tako del splošne slike kakor zelenje in obdelanih poljih in svetlorumena barva sušenih strug. Človek si ne more predstavljati to ravno zemljo brez navzočnosti teh rumenih bitij, ki jo poživljajo. Toda ta zemlja je hkrati veliko pokopališče. Skoraj ni kosa zemlje, kjer ne bi stali številni nagobni grički. Plug mora vedno znova previdno iskati pot med grobovi... Človek je last zemlje in ne zemlja človekova last. Ta ne bo nikoli dovolila, da ji njem otroci utečejo. Naj se še tako pomnožijo, ostati bodo na njej in bodo z vse večjimi napori izcedili iz grobovne zemlje in časa. Traktorji jih bodo morali neke-



Kitajski vlaki so točni, na vsem potovanju nismo zamudili ene minute

Na vem, kje naj začnem. Listam po dnevniku. Zapisano v Kantonu: »V sobi je 33 stopinj Celzija. Medtem ko to pišem, nenehno brneči ventilator. Skozi okno gledam na kano Biserne reke in njene prebivalce, ki so se na pol soli ulegli pod nogovnice, ki varujejo palube pred soncem. Sonca pa se prav nič ne vpije nad glavo. Kanton. Najbolj južna točka moje poti v višini Havane, Kalkute. Kanton meseca julija. »Pa vendar ne boste zdaš sredi polja stili v tupo!« so me dobronamereno opozarjali bolj izkušeni ljudje v Pekingu, ki leži več kot 2500 kilometrov na severu... Pajem oranžado, limonado, ananasov sok, ledeno pivo, led s pivom... Ves sem prepoten in nikakor ne morem urediti misli. Hotel v nehotičniku »Aj Cuisine« (»Ljubi množice« — verjetno sodobna parafraza za tiste »ljubi svojega bližnjega«) se dviga podobno kot beograjska »Albanija«, na katero me spominja po številu nadstropij in položaju. Dviga se nad mestom, kjer se gnetejo množice pod arkadami. Človek se potapja v neskončno, povsod pričujejo in predirno ljudsko množico, ki z vseh strani pljuska kot topel, nekoličk, sluzast in ne posebno blago dišeč ocean. Točko jih je, da je težko razločiti posameznika od množice. Vse se giblje, toda počasno. Vse se giblje, toda mnogo počasneje kot na severu. Vročina in vlaga in beda... Potoval sem skozi Kanton pred osmimi meseci na poti v severno prestolnico Pekin. Takrat še nisem imel nobenih meril. Zdaš vem vsaj nekaj več. Seveda še vedno zelo malo. Vem, da Pekin, prestolnica cesarjev, glavno mesto nove revolucionarne Kitajske, ni cela Kitajška, kakor tudi Pariz ni Francija, niso Kitajška (ali vsaj niso vsa Kitajška), njegove širroke z zelenjem okrašene avenije niti slepi kutangi, v katerih se življenje skriva za sivimi in prašnimi zidovi brez oken in odortin. Šele zdaš sem zvedel nekaj več na potovanju v tretjem razredu v Hankou, v Čangši, v Hunanskih in kantonških vaseh. In šele sedaj lahko ocenim, kje ta začela in neslutene vidike sta odzvala Kungčang (KP Kitajske) in predsednik Mao. Ta odloček iz dnevnika namesto uvoda.



Dno se dviga, ob njem pa rastejo nasipi

spektive, ne tako kot boje situirani kolegi, da ne govorim o spoštovanih delegacijah. Ti se samo včasih z robcem pred nosom zapodijo skozi tretji razred na poti v jedrini vagon. In tako »doživljajo« kitajski plet.

Tega meseca julija sede prebivalci te dežele, sluznjati kot sardine, toda v najlepšem redu, v tretjem razredu, se hladijo s pahljicami, spodvinjali so dolga hlačica do kolena, dvignili krila in jedli pogache, rumene in rdeče buče in druge poslastice, ki jih prodajajo na vmesnih postajah. Od časa do časa zadovoljno rignejo, kakor to dovoljuje tukajšnji bonton. In medtem ko vlak bobni skozi enolično severnokitajsko ravnino, to brezbrežno kitajsko vojvodino, tuli zvočnik v vsakem vagonu: arije iz kitajskih oper, ruske pesmi in korčnice ter navodila za potnike: »Pripravite se! Vozmo v Čengčou, vlak stoji 15 minut!« Govori prijeten ženski glas, ki se tudi briga za vašo politično in kulturno vzgojo in vam redno posreduje novice... Ta radijska služba v brzovlaku je neumorna, skoraj tako neumorna kot številni železničarji, ki skoraj vsak hip prihajajo v vagon in čistijo tla (»Prosim, dvignite noge!«, očena, umivalnice, ponujajo vrelo vodo za čaj, hladno limonado itd. Promet v prometu.

Moram pa priznati (naj mi JDZ oprostijo), ki kitajski vlaki so mnogo bolj točni in spet od naših. Na vsem potovanju nismo nikoli zamudili niti ene minute. In tudi snaga v stranskih bi nam bila lahko za zgled.

GROBOVI V RAVNINI

Vlak se je prebil skozi debele zidove Pekinga in se naglo iz-

Uhan je v juliju pekel. Človek si začel julijskega Mosarja kot dihlatja svežega zraka. Pravijo, da se je v »pravem« peku primirilo tudi naslednje: prišli so novi in kot je tam v navadi, so jih kuhali v vrelem olju. Po krajšem času so vsi utonili, razen enega, ki je mirno plaval. Lucifer se je začel, plaval je pa mu je skromno odgovoril: »Toda jas sem vendar iz Uhana! Uhan je eden izmed treh kotlov, kot jih imenujejo Kitajci na reki Jangce: Nanking, Čunking in Uhan. Tudi dalje proti jugu ni večje vročine.

Zaradi vročine so letos celo skrčljaj delovni čas. Milijonsko mesto je spalo in EVELO na ulici. Nasproti hotela, v najstročjem središču mesta, je vsak večer neki ugledni gospod nesel na ulico svojo zložljivo ameriško posteljo, jo pokril s svilo, položil pod njo copate in si postavil v bližino obvezno skodelico čaja. Nato se je oddahnil ter se po turško veselil na posteljo in se z velikim zadovoljstvom začel hladiti s pahljajo. Tik ob njem se je, oblečena v črno svilo, iztegnila njegova »tajtja« (gospa), in sicer na lakiranem ležalnem stolu temnordeče barve. Tri dni zaporedoma sem pazljivo opazoval obred. Malo dalje, v tistem delu mesta, ki so ga Angleži zgradili po vzorcu tistih londonskih predmestij, v katerih uživajo srednji uradniki svoje počitnice, no, so se cele družine preselile na ulico. Prinesle so na ulico postelje, mize, stole, in otroci so se igrali med nogami mimoidočih. V manjših mracnejših ulicah je bila gneča nepopisna: prodajajo jstvine, nekdo bere casopise ob ulični svetilki, igrajo kitajski šah, matere umivajo je en sam velik družinski piknik na uličnem prahu.

Uhan — to so tri mesta na dveh rekah: Hankov in Hanjan na severni obali Jangce, na jugu reke Han pa Učan. Hankov je največje od teh treh mest. Siv in prašen leži na ravni obali Jangce, ki se njene vode, rumene in motne, leno valijo proti morju. Mesto ima evropsko središče, v predmestjih pa je revščina in hišicah iz bambusa, trstike in blata. Nasproti je Učan: tlakovane ulice po katerih, v malem spominja na bosensko kasabe, Hanjan, to je industrija, nova delavska stanovanja, gradbišče velikega mosta. Tri mesta, povezana eno z drugim, so živahno utripajoče srce osrednje Kitajske. Prav do sem, več kot tisoč kilometrov od izliva, prihajajo po reki Jangce oceanski orjaki, ladje po 10 pa

Uhanu, ki jo je tedaj, pred 29. leti, ves svet spremljal z največjo pozornostjo. V Uhanu je tedaj zasedala prva azijska vlada, v kateri so, čeprav v manjšini, sodelovali komunisti. V Uhanu so bili tedaj delegati Kominterne Borodin, Galen-Blücher, Indijec M. N. Roy. Sem je prihajal tudi strokovnjak za kmetijska vprašanja Mao Ce Tung, čeprav je bil tedaj večji del časa v Hunanu, kjer je organiziral kmetičke zveze. Tu je bilo središče demokratičnega revolucionarnega gibanja, začasno glavno mesto nove Kitajske.

Šestnajst let pozneje, začetek 1927, se je preselila sem revo-

lucionarna vlada iz Kantona. Tudi ta vlada ni bila zelo močna. Obnavljajli so se, pristali na kompromise, in sicer zlasti predstavniki nacionalne buržoazije, levi kuomintangovci, mladi komunisti, ki so imeli več položajev v vladi ter važne funkcije v armadi, pa so dobivali nasprotujoča si navodila iz Moskve, kjer sta Stalin in Trocki prav pri kitajskem vprašanju obratnovala le na eno smer. To je bil čas, ko je bil stari Jang stražar Borodin, da ni treba prekiniti odnosov s Kuomintangom, ki je tedaj že obrnil hrbet revoluciji (svoje in verjetno tudi tuje napake je Borodin dolgo časa pleteval v ledeni Sibiriji, dokler ga ni novi veter tik pred smrtjo pripeljal na položaj urednika lista »Moscow News«). Toda o tem stari Jang ni bil podrobneje počen. Kljub vsemu temu pa je bilo to slavno obdobje Uhana. Tu so imeli v kongresu KP Kitajske in prav na tem kongresu se Hunanec Mao Ce Tung ni mogel spriznati z linijo CK (in zgovornost je pokazala, da je imel prav). V rdečem Uhanu, okoli katerega je reakcija že stiskala obroč, se je sestala tudi prva konferenca s sindikati države Tihega oceana. Toda tedaj kitajski delavec niso več prosili

tujih imperialistov za pomoč. Več kot pol leta se je obdržala koalicijska vlada v Uhanu. 22. let pozneje, so se na staro revolucionarno prestolnico spet pokazale rdeče zastave. V zgodovini ni nič zaman.

DANES

Današnji Uhan je novi in stari Uhan. Kitajci pravijo, da se je razmeroma malo spremenil v svoji zunanosti, manj kot mnogo druga mesta. Mesto ima še vedno izredno ravna predmestja. Ravščina je strašna, nepopisna. Človek je še vedno glavno sredstvo za transport. Preko nežnega ženskega ramena bambusa, na njem pa na vsa-

Kalji kdor tega ne vidi, ne razume o Kitajski ničesar. In nihče ne more zahtevati, da bi to dediščno lahko v tako kratkem času odpravili.

Toda pred očmi se poraja tudi novo, tisto, o čemer prej ni bilo nič možno sanjati. Rastejo nove delavske četrti v industrijskem Hanjanu, rastejo nove učilnice, okoli prepegega jezera Tungšu, ki ga je opeval stari Ču Juan že pred sto leti, let pred našim številom. Na kritičnem področju, kjer se izliva reka Han v Jangce, so vzgradili v maspe na stotoose kilometrov zemlje. Letos je bilo v obeh rekah več vode kot leta 1931, ko so imeli tu katastrofalne poplave in ko je bil ves Hankov pod vodo — toda letos so prebivalci mesta mirno spali.

Toda najlepše sanje, ki jih danes urednjuje, je izgradnja velikanskega mostu na reki Jangce. To so stare sanje, sanje o enotnosti Kitajske, Jangce (ki jo imenujejo Čangtiang — Dolga reka) deli Kitajsko na dve polovici — severno in južno. Zgodovina se ne spominja, da bi tak most kdaj koli spajal obe polovici. Polniki in blago — vse to prepeljujejo preko reke s splavi. Napredni Kitajci so že začeli tega stoletja zahtevali most na Jangce, toda to militaristom ni bilo po volji. Na ta način je postal most nekakšen simbol enotnosti. Sedaj so že postavljeni vsi stolpi, med katerimi je skoraj kilometer in pol razmaka, železna konstrukcija, ki ima dve nadstropji, pa je že pokrila prvi odsek. Prihodnjega leta jeseni bodo odprli promet čez most. Na spodnjem nadstropju bosta dve železniški progi, na zgornjem pa bo lahko vzoredno vozno mesto govornih avtomobilov. Težave pri izgradnji mostu so neverjetne. Reka je ponekod tudi 40 metrov globoka, dno je vse prej kot trdno. Nismo mogli uporabiti metode keonov, ker je pri tisk vode zaradi globine in hitrosti prevelik. Prvih v mostogradnji, in sicer na predlog sovjetskega strokovnjaka Silina, gradijo stolpe na način, ki spominja na polaganje cevi pri črpanju nafte. Na gradbišču srečamo najmodernejšo žerjavo, mešanice betona in vseh vrst strojev ter tisoče delavcev z bambusovimi palicami in kosaricami. Takšen je današnji Uhan.

Vladimir Baum

ISCENO VERZIRANO MOC za tajnico zunanje-politične rubrike »Slov. poročevalca«
Potrebni pogoj: praksa v administraciji in obvladanje strojepisja. Prednost imajo kandidati s pasivnim znanjem vsaj dveh tujih jezikov in splošno razgledanostjo.
Plača po tarifnem pravilniku.
Ponudbe s osnovnimi podatki o Hviljenpisju in izobrazbi pošljite na naslov: »Slovenski poročevalci«, tajništvo, Ljubljana, Tomšičeva 3-1.



Kanton, mesto ob Biserne reki

RAZPIS

Na podlagi člena 1 Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter člena 3 Pravilnika o postopku pri javni pisarni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. l. LRS št. 17-55) razpisuje Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

JAVNO PISMENO LICITACIJO

za oddajo samo gradbenih del stanovanjskega bloka I in II (vsak blok 27 stanovanj) na Privozu (Prule) v Ljubljani.

Licitacija bo dne 26. septembra 1956, ob 10. uri, v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ul. št. 7-VIII, nadstropje (nova palača »Impex«).
Predračunska vsota samo za gradbena dela (brez obrtniško-inštalacijskih del) znaša 26.000.000 din (zaokroženo), skupno za blok I in II 52.000.000 (zaokroženo).
Rok za izvedbo gradbenih del v tem letu, t. j. do 15. decembra 1956 do incl. kletne plošče, rok za dokončno dovršitev samo gradbenih del pa je 31. julij 1957.

Varščino v znesku 0,2% predračunske vsote (za dva bloka) je treba predložiti z garancijskim pismom ali na drug primeren način najkasneje do pričetka licitacijske obravnave.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisanim Pravilnikom o postopku pri javni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS št. 17-55).

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacijske obravnave t. j. v sredo, dne 26. septembra 1956 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ulica št. 7-VIII.

Projektni elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 12. septembra 1956 dalje vsak delovni dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ul. 7-VII (nova palača »Impex«), proti plačilu nabavnih stroškov 18.000 din.

Investitor:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OLO LJUBLJANA

I. sejem izvoznih proizvodov FLR.J Kvalitetni znak

Inozemski kupci še ne vedo, kaj vse lahko kupijo v Jugoslaviji — Izvoz bi lahko še hitreje napredoval — Zastarele komercialne metode pri vse večji borbi za zunanja tržišča

V zvezi s I. sejmom izvoznih artiklov FLR.J, ki ga pripravlja »Gospodarsko razstavništvo«, in ki bo prva prireditelj v Sloveniji, smo zaprosili častnega predsednika te razstave, sekretarja za blagovni promet pri Izvršnem svetu LRS dr. Borisa Puca, naj nam v zvezi s tem odgovori na nekaj vprašanj.

Kakšni so razlogi, da organizira »Gospodarsko razstavništvo« v Ljubljani I. sejem izvoznih artiklov FLR.J in kakšen pomen bo imel sejem za našo zunanjetrgovinsko dejavnost?

Sejem naših izvoznih artiklov, ki ga organizira »Gospodarsko razstavništvo« v Ljubljani, je sejem posebne vrste, ki ga v Jugoslaviji še nismo imeli. Svrha sejma je, da enkrat pregledno in sistematično prikaže vse, kar lahko Jugoslavija izvaža z vso komercialno in tehnično dokumentacijo. Dejstvo je, da inozemski kupci običajno ne vedo, kaj vse in v kakšni količini lahko v Jugoslaviji kupijo, ker jim to še nikdar ni bilo niti s katalogi niti z razstavnimi mašinami in konkretno pokazano. Znanj so nam mnogih primerov, ko so se inozemski interesi pritoževali, da takega pregleda s potrebnimi podatki ne morejo dobiti, ali pa da jih dobijo zelo težko. Mislimo, da je to bil glavni razlog, da se je »Gospodarsko razstavništvo« odločilo za organizacijo take specializirane strokovne razstave. Ne more biti nikakega dvoma, da je pravilno organiziran sejem takega obseva lahko zelo velikega pomena za našo zunanjetrgovinsko dejavnost. Inozemski interesi, ki se bo potil na seimu, bo

no analizo in obdelavo zunanjih tržišč po našem mnenju lahko dosegli pri današnjih cenah izvoz do 20 milijard dinarjev. Toda borba za zunanja tržišča je vedno težja in samo spretni prijemi komercialne ter konkurenčnosti v kvaliteti in ceni bi lahko pripeljala do takega uspeha.

V okviru I. sejma izvoznih artiklov bo tudi posvetovanje izvoznikov. Kaj sodite o pomenu takega posvetovanja?

Povedali smo, da gre za specializirani strokovni sejem, ki ima namen doseči hiter in neposreden učinek. To bo mogoče z neposrednim stikom med našimi kupcem in prodajalcem, če bo ta kontakt res na primerni strokovni komercialni ravni. Zato smo smatrali za nadvse primerno, če se strokovnost sejm dvigne še s tem, da bi imeli izvozniki še za časa sejma po posameznih panogah skupna posvetovanja, tako v pogledu prevleke proizvodnje za izvoz, kakor tudi glede prodaje na posamezna tržišča. Take posvetovanja so lahko zelo koristna zlasti t, ker bo sejem nudil mnogo materiala za diskusijo, ki bo lahko dala zanimiva podlaga za bodoče delo v tej smeri.

Elektrotehniško društvo LR Slovenije je podelilo prve tri »kvalitetne znake« baterijam tovarne »Zmaj«

Elektrotehniško društvo LRS skrbi že več let za izboljšanje kvalitete domačih elektrotehniških izdelkov in za priznanje izdelkom, ki so se v uporabi že izkazali za enakovredne najboljšim inozemskim.

V vseh industrijsko razvitih državah je že dolga desetletja vpeljano preizkušanje elektrotehniških izdelkov in podeljevanje priznanj oziroma kvalitetenega znaka, kar je v nekaterih državah oblasno obvezno, drugod pa povsem prostovoljno. Danes v teh državah skoro ni več mogoče kupiti izdelka, ki ni imel vršnega znaka kvalitete. V večini držav so oblasti za pre-

izkušnje in podeljevanje poglobila nacionalna združenja elektrotehnikov, ki so si uredila tudi primerne laboratorije.

Pri nas doslej še nismo imeli niti obveznega niti prostovoljnega prekušanja elektrotehniških izdelkov, zaradi česar so zašli v prodajo že prenekateri slabi izdelki ali celo nevarni izdelki. Zlasti se je to dogajalo prva leta po vojni, ko je primanjlova vsakršen material in se je zato upoštevala le količina izdelkov, ne pa kvaliteta. V zadnjih letih pa je naša elektroindustrija že toliko napredovala, da je zadošila najnujnejšim potrebam; med podjetji iste stroke se pojavlja celo vse bolj ostra konkurenčna borba, v kateri bo odločala kvaliteta.

Narajočja proizvodnja ni dopuščala nobenega odlašanja več, zato je upravni odbor Elektrotehniškega društva LRS sklenil podeljevati začasni kvaliteten znak »republicanem« merilo za prostovoljni osnovi. V ta namen je imenoval »Tehniško komisijo za podeljevanje kvalitetenega znaka EDS«, ki je najprej sestavila »Poslovnik o podeljevanju kvalitetenega znaka« in o njem razpravljala z zastopniki kolektivnih članov društva.

Že med pripravilnimi deli so se pokazale tudi prve resne težave; ni bilo veljavnih domačih predpisov, po katerih naj bi se izdelki preizkušali. Zato je »Tehniška komisija« dala pobudo redakcijskemu odboru EDS, naj izda v slovenskem prevodu vsaj najnujnejše predpise CEE. Nekateri teh prevodov so že izšli. V primerih, ko še ni niti domačih niti mednarodnih predpisov, bo redakcijski odbor oskrbel prevod najboljših stacionarnih standardov. Tako ima sedaj v pripravi prevod češkoslovaškega standarda za male motorje do 500 W.

S tem bomo dobili za primere, za katere se n. domačih standardov (JUS), pripravila za njihovo izdelavo in istočasno tudi kritične, ki bodo odločilni pri preizkušanjih za podeljevanje kvalitetenega znaka EDS.

Elektrotehniško društvo LRS nima svojih lastnih laboratorijev niti stalnega strokovnega osebja, ki bi opravljalo vse potrebne meritve in preskušnje, zato je pozvalo v Tehniški komisiji zastopnike vseh naših elektrotehniških inštitutov, ki prevzemajo posamezne konkretne naloge.

V dobrem letu je bilo vloženih 22 prijav za podelitev znaka, od teh so do danes uspešno prestali preskušnje prvi trije izdelki: pri

ostalih pa preskušnja še ni zaključena.

To so tri vrste stacionarnih baterij »Meteor« (ploščata baterija BD 4,5 V, okrogla baterija BC 3 V in mala ameriška baterija EE 1,5 V), ki jih izdeluje tovarna Zmaj v Ljubljani. Izdelki te renomirane tovarne so sloveli že pred vojno kot najboljši. V prvih letih je pomankanje surovin močno oviralo proizvodnjo te tovarne in vplivalo seveda tudi na kvaliteto izdelkov. V zadnjem času pa je tovarna Zmaj v vztrajni strokovni deli in s pravilno izbiro najboljših surovin svojih izdelkih daleč presejala predvojno kakovost. Vse svoje vrste baterij izdeluje v treh izdelavah, BLISK, ZMAJ in METEOR. Zadržaj od nastetih treh izvedb je bila doslej namenjena predvsem za izvoz, z njo je tovarna osvojila častno mesto na svetovnem tržišču. Zda pa se ji je posrečilo zagotoviti zadostne količine potrebnih surovin, da bo lahko nudila svoje baterije v izvedbi METEOR tudi domačim porabnikom. Res, da bodo morda nekaj dinarjev dražje od drugih, vendar pa bo odsej vsaka baterija METEOR opremljena z datumom proizvodnje in s kvalitetenim znakom Elektrotehniškega društva LR Slovenije, na kar potrošnik še prav posebno opozorjamo.

ing S. F.

Nova ljudska restavracija

V prostorih bivšega gostinjskega podjetja »Partizan« v Kolodvorski ulici nameravajo odpreti veliko ljudsko restavracijo za več sto abonmentov. To bo moderna restavracija s sodobno urejeno kuhinjo in sanitarnimi napravami. Restavracija bo imela na razpolago tudi vse mlačne izdelke. Osnovni namen te restavracije je predvsem t, da zagotovi dobro in poceni hrano. Občinski ljudski odbor »Center« podpira to in restavracijam, ki služijo široki prehrani, ne nalaga raznih družbenih obveznosti. Za ureditev te restavracije bo zagotovila občina kredite, del sredstev pa bo prispevala tudi sama.

Ureditev nove restavracije je povezana z rekonstrukcijo cele Kolodvorske ulice. Ureditev restavracije je že vsklajena z bodočo rekonstrukcijo in bo tudi po njeni izvedbi ostala tam kjer je, medtem ko bodo nizki objekti odstranjeni. Z-ak.

Za bistrre glave

»KAJ VES — KAJ ZNAS«

V CELJSKEM OKRAJU šest poslovnih zvez

Da dosedanje oblike kmetijskega združništva ne ustrezajo več razvoju, se vidi tudi v celjskem okraju, kjer v zadnjem času vodijo precej živahne razprave o ustanavljanju poslovnih zvez. Dosele je bila ustanovljena že kmetijsko-gospodarska poslovna zveza v Celju, ki bo zajela področje celotnega okraja. Razen tega je bila ustanovljena tudi kmetijsko-proizvajalna poslovna zveza v Zalcu.

Po sklepu članov upravnega odbora okrajne zruadne zveze v Celju in v zvezi z željo kmetijskih proizvajalcev samih, naj bi v celjskem okraju delovalo šest področnih proizvajalnih poslovnih zvez in sicer: v Zalcu za kmetijske zadrge iz občin Zalec, Vransko, Šofjani, Celje in Vojnik; v Konjicah za kmetijske zadrge iz te občine, nadalje v Smarju pri Jelšah za zadrge iz občin Smarje in Rogaska Slatina, v Kozjem za kozjanske kmetijske zadrge, v Celju za kmetijske zadrge iz občin Laško, Sentjur in Planina in končno v Mozirju za kmetijske zadrge iz iste občine.

Ustanovitev proizvodnih poslovnih zvez v tem smislu se seveda zavisi od končne odločitve članov kmetijskih združenj in narveszadnje od okrajnega ljudskega odbora, ki daje pritruditev za takšna ustanavljanja.

Po sklepu upravnega odbora okrajne zruadne zveze v Celju

Upravni odbor Trgovskega podjetja »JADRO«, Piran razpisuje mesto KNJIGOVODJE
Pogoj: popolna srednja šola in najmanj petletna uspešna praksa v trgovskem knjigovodstvu. — Lastnorodno pisanim ponudbam priložiti življenjepis in opis dosedanjega službovanja. — Potrebujemo tudi poslovodje, vezirane v celju in železniški stroki.

ke zveze. Čeprav se zdi, da bo okrajna uprava za gospodarstvo prenesla nekaj svojih operativnih nalog na to bodočo poslovno zvezo, bi bilo spriče še neutejnejnega vprašanja okoli prometa z lesom preuranjeno govoriti o glavnem področju bodoče poslovne zveze v Mozirju.

Priprave za ustanovitev proizvodne poslovne zveze uspešno tečejo tudi v Smarju. Za ustanovitev takšne zveze se je izreklo vseh 11 kmetijskih združenj s področja rogaške in smarjske občine. Poslovna zveza pa bo imela svoje prostore v Jelšah gradu v Smarju. Kakor kaže, bo deloviti program te zveze v glavnem zajemal vinogradništvo in sadjarstvo. Prav tako imajo krajši na tem področju vse pogoje za gojitelj in za razširitev nasadov črnega ribeza in podobno.

»IRIS« uredništvo

TOVARIS UREDNIK!

Prosim vas, objavite v svojem listu našo najiskrenejšo zahvalo organizaciji SZDL v Slovenski Bistrici, zlasti tovarišem Dragu Lepšini, podpolkovniku JLA, Andreju Rusjakovskemu in Milojku Tajniku, ki so si z drugimi tovarišji vred največ prizadevali, da so prepeljali domov našega pokojnega brata — rezervnega poročnika Mila Bosančiča, ko se je 1. avgusta letos smrtno ponesrečil pri izstopu iz vlaka na železniški postaji Črešnjavec pri Slov. Bistrici.

Posebno se zahvaljujemo železniški direkciji LR Slovenije, ki je razumela gmotne težave našega pokojnega brata in je na posredovanje omenjenih tovarišev odobrila brezplačen prevoz iz Slov. Bistrice do Kikinde.

Sestre našega pokojnega brata ne bi bile nič pol tako žalostne, ako bi nam brat Mila padel v narodnoosvobodilni vojni, v kateri smo izgubili očeta, dva brata in sestro, kakor smo danes, 11 let

po vojni, v kateri je sodeloval, ko je zaradi svoje nepazljivosti zapustil nas in svojega otroka izpod 5 let starosti za vedno izloščene.

Da bi bila nesreča še večja, ne obžaluje naša sestra Boja samo svojega pokojnega brata, temveč tudi 14-letnega sina Čulja, ki je pri isti nesreči ostal brez obeh nog. Jaz, mati ponesrečenega sina — predsem zahvaljujem tovarišem železničarjem na postaji Črešnjavec in neznanemu poštarju iz Slovenske Bistrice, ki so vestno obvezali mojemu sinu odrezani nogi, ustaviti brz vlak, ki se drugače ne ustavlja na žel. postaji v Črešnjaveu in ga pravočasno poslali v celjsko bolnišnico, s čimer so mi rešili pred smrtjo otroka, ki se sedaj dobro počuti, čeprav je ostal brez obeh nog in ima polomljene roke.

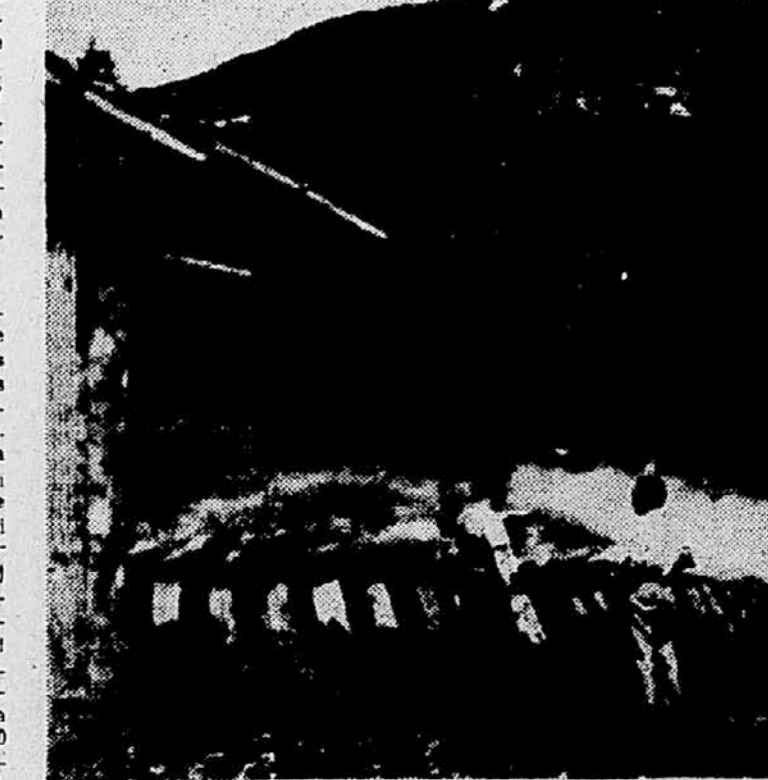
Sestra in mati Čulje — Boja Savič, sestra Milka Vojnovič v Slov. Bistrici, sestra Mara Stupar v Bihacu.

voz iz tega predele še okrog 5000 kubikov lesa. To pa pomeni, da se bodo stroški za gradnjo te gozdne ceste drago obrestovali. Gozdarji pa so povrh vsega še zračunali, da bi bili les iz tega področja za 800 din pri kub. metru dražji, če bi ne zgradili te ceste.

Tudi 6 km ceste, ki so jo popravili in razširili iz Mikole do Koriške poti (850.000 din je stala), se je že letos izplačalo. Prihodnje leto pa nameravajo pod Snežnikom popraviti, razširiti

in zgraditi še več cest, tako da bodo lahko še globlje prodri do bogatih gozdov, ki doslej skoraj niso videli sekire.

SREČANJE Z DIVJIMI PRASICI
Pod vrhom Snežnika nam je star lovec pokazal razbito gozdno sled: »Divji prašiči so sil nedavno tudi mimo. Čudno — sedaj ko dozoreva koruza, so se vendar preselili v dolino.« To se vendar preselili tudi kmetje pa st nam položili tudi kmetje v vasicah pod snežnikom po-



Oglarji pod Snežnikom

Jesenske skrbi pod Snežnikom

Jesen se bliža. Hladni vetrovi se že podijo okrog Snežnika. Delavci in potrepijive mule hitijo s prenašanjem drv iz gozdnih globlin k prevozni cesti. Pohiteti je treba, da jih zima ne ujame. Gozdno gospodarstvo Ilirske Bistrice, ki je glavni gospodar bogatih snežniških gozdov, mora letos pripraviti 5000 kub. metrov drv (tani 800 Om) za široko potrošnja. Toda toliko jih potrebuje Ilirska Bistrica že sama. Kraj ima nad 2300 delavcev, poleg tega pa je tu še dalga ostru zima, tako da se družina z manj kot šestimi kub. metri drv ne pretolče skoznjo. Precej bi lahko zmanjšali potrošnja drv s porabo premoga.

»Ko bi dobili vsaj nekaj lignita, pa bi pretolčili zimo tudi z manj drvimi.« so nam položili Bistričani. Toda že lani — razen malenkosti — niso mogli dobiti premoga. Tudi letos zanj brezuspešno moledujelo. »Kaj boste vi s premogom, saj ste sredi gozdov in imate dovolj drv.« jim odgovarjajo na pranje.

Ilirska Bistrica pa bo morala od plana za posek — 8000 kub. metrov drv — odstopiti vsaj polovico Koprju. To je tudi prav. Morda pa bi se tudi letos dalo urediti tako, da bi bil volk sit in koza cela. Nekoliko bi povečali plan poseka lesa za drva in dovolj bi jih bilo za Koper in Bistričane ne bi zeblo. Drva pa so draga in neracionalna kurjava. Zato bi bilo jasno še

boljše in najbolj gospodarsko, če bi tudi Ilirska Bistrica dobila nekaj premoga in bi tako lahko prihranila precejšnje količine drv.

Ko smo hodili po temnih gozdovih Snežnika so nam gozdarji pokazali še velike površine gozda, ki so potrebne tiščanja in kjer bi posek več koristil kot škodil. Toda plan je plan:...

In kako je letos s ceno drv? Nekoliko so se sicer podražile. Na Snežniku stane kub. meter drv kategorije B in C, dostavljen na cesto, 1400 din. S prevozom pa bo stal potrošnika kub. meter okrog dva tisočaka.

VRNjeni DENAR

K smerni ceni drv pa so nekoličk pripomogle tudi nove gozdne ceste, ki so jih letos zgradili na Snežniku. Prenos drv od posečič v strmih gozdnih grapah do cest je zelo drag. Zato je gozdna uprava začela graditi, popravljati in širiti poti v doslej neprehodne gozdne predele. Tako so letos razširili 7 km gozdne ceste Mikola — Trnovska pot, da lahko sedaj po njej že vozijo kamioni. Stroški za razširitev ceste so znašali 1.800.000 din, toda so si že letos povrnilji samo z denarjem, ki bi ga morali več plačati voznikom, kot pa sedaj za prevoz s kamioni. Okrog 3000 kubikov lesa so že letos izvozili z avtomobili po novi cesti. Prihodnje leto pa čaka na pre-

»IRIS«

Industrija za predelavo rib

IZOLA

prodaja naslednja osnovna sredstva:

1. jekleno parno posodo, dim. ϕ 122 x 2500, kapaciteta 2800 l, pritisk 4 atm., zakovičena, kompl. s priborncami.
2. železno posodo, dim. ϕ 800 x 4000, kapaciteta 4500 l, varjena, s priborncami.
3. jekleno posodo, dim. ϕ 1600 x 2500, kapaciteta 5200 l, zakovičena, kompletna s priborncami, delovni pritisk 4 atmosfere.
4. jekleno posodo, dim. ϕ 800 x 1000, kapaciteta 800 l, zakovičena, kompletna s priborncami.
5. jekleno posodo, dim. ϕ 800 x 1000, kapaciteta 800 l, zakovičena, kompletna s priborncami.
6. jekleno posodo, dim. ϕ 2000 x 3000, kapaciteta 10.000 l, zakovičena, kompletna s priborncami in notranjo kačo za gretje, delovni pritisk 4 atm.
7. jekleni tanker, dim. ϕ 1100 x 2500, kompletan s priborncami, kapaciteta 2900 l.
8. železno posodo, dim. ϕ 800 x 2850, kapaciteta 1340 l, varjena s priborncami.
9. elektromotor znamke »Rade Končars, 7,5 kW, obratov 1425/1", 380 V, 50 Hz, cos 0,87.
10. elektromotor znamke »Rade Končars, 6,4 kW, obratov 1440/1", 160 V, 50 Hz, cos 0,84.
11. dinamo motor, 2 HP, 110 V.
12. elektromotor, 5,2 kW, obratov 800/1", 380 V, 42 Hz.
13. elektromotor, 6,4 kW, obratov 1440/1", 160 V, 50 Hz, cos 0,84.
14. elektromotor, 6 kW, obratov 930/1", 181 V, 50 Hz, cos 0,82.
15. skobelnj stroj ročni ali na transmisijo s platformo 220 x 270, premik 150, premik glave 150 mm — bres motorja.
16. batni kompresor, premer bata ϕ 150, premik 173, obratov 600.
17. reduktor, 10 HP, = 22,7, obratov 1000/44.
18. trafarnj avto-transformator, 380/220 V, 32 kVA, 42 Hz.
19. vmerjevalnik na živo srebrno brez steklene ampole, 220 V, 30 Amp.

Vsi navedeni predmeti so na ogled v prostorih tovarne, Izola, Ulica A. Volta št. 3, dneвно od 8. do 14. ure. Potrebne informacije dajemo na željo pisмено ali preko telefona 43.

B. K.

Preden se dvigne zastor

v Mestnem gledališču

Vsi tisti, ki bodo nekega oktobrskega večera čakali, da se bo pred njimi dvignil zastor za prvo premiero v novi sezoni, pač ne bodo pomislili, kako truda, dela, skrbi in priprav je terjal ta slovesni dogodek od članov Mestnega gledališča. Ljudje, ki bodo od tistega dne dalje večer za večerom obživljali najlepšo iluzijo, združeno z najbolj iskreno resnico — iluzijo in resnico gledališča, so se začeli že zelo zgodaj pripravljati na novo sezono.

Se preden se je pomladi končalo delo, je umetniško vodstvo z dramaturgom in direktorjem že premišljevalo, iskalo, izbralo in končno izbralo okvirni repertoarni načrt za sezono 1955/57. Takrat, ko je večina gledalcev že uživala prijetnosti letnega dopusta, se je režiser že izklanjaj nad režisersko knjigo, inscenator se je zamislil nad papirjem, na katerem je vstajal načrt za sceno, kostumer je poiskal barve in čopiče in naslikal načrte za kostume. Kmalu potem so se zbrali igralci, odprli svoje vloge in prisluhnili uvodni režiserski razlagi.

V majhni, veliko premeščani sobici sta se Valerija Illovarjeva in Alojzij Lindič sklonila nad načrte kostumov, potem pa so zarezale skerje v blago in so zapopetali šivalni stroji. V kulisarni se je tehnični vodja zamislil v scenični načrt in razdelil delo. Iz lesenih lat, papirja in platna so začeli vstajati prvi obrisi kulis. V svojem kotu pod stopnicami je začel kašer s pripravami za izdelavo rekvizitov in okraskov.

Vse to delo, ki ostaja gledalcem skrito, je razgibano kot prava gledališka igra. Ni brez dramatičnosti in napetosti, ne manjka ne humorja, navdušenja in tudi nastopajočih oseb — čeprav te nikoli ne zaigrajo na resnični predstavi. Zato bi vse to delo lahko razdelili tako, kot je v gledališču navada, v prizore. Ze v prvem prizoru ne manjka zasnove, zapleta, dramatičnega vrha in razpleta, v njem pa se predstavlja.

Dramaturg in repertoar

Dušana Moravca pravzaprav vsi poznate, saj že od vsega začetku opravlja v Mestnem gledališču dramaturške posle. Za letošnjo sezono je s sodelovanjem umetniškega sveta pripravil takle okviral repertoar: od domačih del je vanj uvrstil Cankarjevo Pohujšanje v dolini Sentflorjanski, Linhartovega Matička in Remčeve Magdo, od svetovnih del pa so upoštevani Camusovi Pošteni ljudje, Frančov Crainquebille, Salacroujeva Zgodba za smeh, Giradouxova Ondine, Anouihova Medea, O'Neillova Elektra in Gorkov Gorjevoj Poštni urad, Wilderjeva Zenitna posredovalka, Gorkova Malomestani, Andrejeva Listi, ki go klotofate, Pirandellova Komedija o sreči, Evansova Nikolina, Ibsenova Hedda Gabler, Isabella in pelican, Barillet-Grecqjevo Pero, Sebastianeve Zadnje novice, kot pomnitev Brechtov Dobri človek iz Sebuana in Giradouxov Amphitruion 38. In ga bo upoštevano gostovanju tržaško SNG. — To naj bi bila zasnova, iz katere so brez posebnih težav doleteli drugo in tretjo premiero, Camusove Pravične ljudi v režiji Jožeta Tirana in Barillet-Grecqjevo Pero v Battelinovi režiji. Sledil pa je dramatičen

zaplet v izbiri prvega dela. Pri tem ni šlo brez posvetovanj, oklevanj in premišljanj, dokler ni v dramatičnem okoliščini padla odločitev: tudi mi bomo začeli sezono s Pohujšanjem! Tako se nam že kar v začetku sezona obeta kaj mikaven dogodek: dvojje gledališče bo v našem mestu istočasno uprizorilo isto odsko delo. Dva režiserja, dva Petra, dva Konkordata, štiri Jacinte — Cankarjeva beseda se bo letos oglašala z gledaliških desk v številnih variantah in veselo jim bo prisluhantih v Mestnem gledališču bo sredi Pohujšanja — strl Jože Tiran, Jacintino pesem o leposti pa boosta povedala Julija Starčeva in Mira Sardobeča. Kmalu potem bo na vrsti v Mestnem gledališču že kar tradicionalna oživitev starejšega slovenskega odskega dela, letos Remčeve Magde v režiji gosta Ferda Delaka.

V dneh ko bodo slovenski gledališki delavci slavili dvestoletni jubilej Antona Tomaža Linhartar, bo Mestno gledališče praznovalo skromnejšo domačo obletnico, petletnico javnega dela. Praznovalo jo bo z obnovitvami nekaterih slovenskih predstav, ki so jim in publici prirasle k srcu: z Martinom Cankarjem, Dogodkom v mestu Glog in prisrčnim Večerom v citinici. S temi obnovitvami z mestu, ki sta rezervirani za domačo noviteto in mladinsko delo ter z gostovanjem tržaške SNG, bo letošnji program dovolj bogat kljub temu, da je številno abonentovskih predstav skrbno od 12 na 10.

Sedaj pa je na vrsti drugi prizor, v katerem nastopajo

kar zmotili glas, ki se je prikrajdel iz prve vrste zapršenih stolov: »Pavza, le pavzo drži!« — Besedo je prevzel režiser Jože Tiran, se nagnil na sedežu naprej in nesrečni stol je nesmiljeno zaškripal. »Naj se škriplje, dolgo ne bo! Za prvo letošnje premiero bomo v dvorano postavili nove, oblažene stole.« — »Verjemi, s tem bo rešen umetniški ne pa udobnostni problem«, je dodal Dušan Moravec, »saj so ti stoli s svojim škripanjem restotokrat zmotili potek predstav in skazili najlepše prizore!«

Meni pa je vzbudila pozornost navada, ki je na gledaliških vajah ne sreča pogosto: igralci so na tej zgodaji valj ze obvladali tekst. Nič čudnega, saj so skoraj zaljubljeni v to delo in se pripravljajo na premiero kot na praznik. Režiser je res lahko pohvalil Arčona, Mikleveca, oba Presetnika, Zupandčiča, Drofenika, Juvanovo, Glavinovo in druge, ki sodelujejo pri tej predstavi. Druga skupina igralcev se je zbirala v garderobi k bralni vaji za Pero, v katerem bodo v Battelinovi režiji igrali vidnejše vloge Starčeva, Pughjeva, Bezljaj in Brezigar. Mi pa smo odšli na prizorišče tretjega prizora, ki nam je razkril

svet okusa, domselnosti in odrske laži

V tem prizoru nastopijo pravi igralci samo, takrat, kadar pridejo pomertit kostume za predstavo. Prav pri tem delu smo presentili dobro znanko iz »Zenitne«. Niko Juvanovo, Pomerjalar je obleko, ki jo bo nosila kot glavna igralka v



Pri vaji

Igralci, režiser in stoli

Igralci so seveda na odru, ki je te dni čudno stromašen in tuj brez dekorja, v slabih razsvetljavi in okrašen le z nekaj lesenimi okvirji in praktičnimi, ki v svoji elizabetinski preprostosti prav tako lahko predstavljajo kraljevo dvorano kot bedno ječo. Takrat so predstavliali ječo, v kateri se odigrava drugo dejanje Camusovih Pravičnih ljudi. En sam pogled na maketo scene mi je pokazal, da tudi na premieri ne bo veliko drugače: izrazita in učinkovita scena bo, obdana s črnimi zavesami, samo z najnujnejšimi elementi nakazovala prizorišče. Na odru sta Angel Arčon in Saša Miklevec, vaja, brez mask in brez rekvizitov, ena prvih vaj — a igralci igrajo brez tekstov in celo sferlerka v kotu ni močno zaposlena s svojim samostojnim opravlilom. Trije, štirje slatki — in mi, nadležni gostje, smo se tako živili, da nas je

»Pravični ljudje«. Z velikim zaupanjem se je posvetovala z voditeljico krojačnice Valeriji Illovarjevi in mi zatrjela: »Samokerat se v odskem kostumu res dobro in domače počutim, kadar mi Valerija po strokovnem ogledu iz parterja zagotovi: sedaj pa je res dobro! Toda, preden je Illovarjeva zadovoljna, je treba včasih veliko popravljati in spreminjati, celo od generalke do premiere. Pred premierami se majhna krojačnica spremeni včasih v pravo alkimistično delavnico. V pomankanju primerne materiala ima glavno besedo domselnost. Treba je pač pristaviti lonec in pripraviti barvo. Pomagajo si z vsemi sredstvi, od barv za blago pa do takih, ki se sticer najdejo v domači lekarni, do kamiličnega in ruskega čaja. Včasih pa je treba barvo razpršiti po izgotovljeni obleki, da zasije kot zadnji pariški modni trik v vseh mavričnih barvah. Takrat si marsikatera gledalka zaželi: »Oh, da bi lahko prihodnje sobote oblekla to obleko! Uresničenje take želje bi prineslo veliko razočaranje, saj ima v tem prizoru glavno vlogo laž, čeprav nedolžna, iznajdljiva odrska laž, ki pričara iz platna brokat, iz trdega tila pa sedem Salominih mehkih tenčic...«



V kulisarni

Na podoben način se »slajejo« tudi v kulisarni. Tukaj nastajajo iz lesa in platna bogate fasade, iz lesa in papirja razgibana stebrišča, kašer pa iz lepila in starega časopisnega papirja ustvarja viteške oklepe, »brnonga poprsja« in baročne stukturce. Marjo Mahej je zelo zadovoljen s svojim delom, »le ko se ne bi včasih tik pred premiero nabralo toliko dela...« Največ dela ima s stalinimi scenami, najbolj zadovoljen pa je bil z deležem, ki ga je prispeval k predstavam »Gospa ne bo zgorela« in »Trojanske vojne ne bo«. Skrito, lepo delo, ki pomaga ustvarjati odsko lepoto in mu ni potrebno niti skromno priznanje na gledališkem sporodu.

Po takih delovnih scenah je res potreben

odmor.

Toda, kakšen je ta odmor? V dramaturgovih sobi se spremeni v razpravljaje, ki le bolj živahno kakor prej. Režiser Tiran ne more v miru poljesti za stolučnega sendviča. Ulvarja se



Direktor Jože Tiran in dramaturg Dušan Moravec

z maketo scene, povprašuje po scenografu, obenem pa že razmišlja, kako bo najbolj uspešno »ugriznil« v Pohujšanje. Režiser Battelino pregleduje pravkar prinesene načrte za kostume »Peresa« in živahno diskutira s »tehničnimi«. Njuna razgovor je napet: ali bo dovolj denarja za nakup blaga, ali se ne bi pri tej obleki spreminila tale malenkost, ali se ne bi morda le kaj našlo med staro garderobo, ali bodo našli blago v pravi barvi in ali, ali ali... Tudi dramaturg ne pride do počitka, ker mu razlaga spremembe v ansamblu. Teh je kar precej: Fränek Trefalt bo oblekel sukno belo in odslušil kadrovski rok, Lačji Cigoj ni dobil stanovanja in se mora vrniti v Kranj, zato odhaja tudi Florjančič nazaj v Maribor, že pred koncem lanske sezone se je Polde Dežman pre-

selil k lutkovnemu gledališču. Rohaček odhaja v Dramo, pa tudi direktor režiser in igralce Tiran čaka na razrešnico. Nova igralca sta Milan Brezigar in absovent Akademije Franček Drofenik.

Igralci v garderobah in hodnikih prenašajo tekste, razpravljajo o vlogah in o študiju in se veselo s srečnežem, ki jih je pravkar pozdravil z navdušenim klicem: »Fantje, danes ponoči se mi je pa posvetilo, kako moram zaigrati!«

Minute oddiha so potekle. Začenja se novo delo, znova živijo prizori, ki so namenjeni gledalcem. Te bodo v Mestnem gledališču veselo pozdravili, ko se bo nekega oktobrskega večera kočno le dvignila zavesa za prvo premiero letošnje sezone.

S. G.

Reprezentančna razstava

sodobne jugoslovanske umetnosti ki bo v Rimu, Milanu in Bariju odprta v letošnjem jeseni, je pred tem časom naša mesto-je v Moderni galeriji v Ljubljani. Zna nas razstava ni toliko pomembna zaradi značaja, ki ga obeta naslov, kolikor zaradi dejstva, da so to pot umetniki zastopani povprečno s tremi do štirimi deli. To nam ponovno daje lepo priložnost, da delo razstavljalcev točneje opredelimo in bolj objektivno presodimo njihovo kvaliteto.

Ko nam je ocenjevati dela posameznikov v danem okviru, gredo prva mesta nedvomno Stanetu Kregarju in Milenkcu Staničicu. Prvi se je z deli, ki izpričujejo mnogo barvne kulture in po vsebinski plati nežno lirčno občute, povzpel visoko nad ostale razstavjalce. Danes nas ne moti njegova ekstremna slikarska smer: ugotovljamo le kvaliteto in izredno premoč Kregarjevih del nad podobami z razstave, ki so skoraj brez izjeme, čeprav različnih smeri, vendar tudi ekstremnega značaja, Kregarjeve podobe Večer v gozdu, V Cavtatu in Rdeči interieur so dela, ki se predvsem v svojih barvnih osnovah v nekateri meri vendarle še naslanjajo na realni svet. Odgovarjajoče reminiscence objektov, ki jih Kregar upodablja, se v nas ne vzbudijo morda zaradi sorodnosti z realnostjo v linearnem ali celo v figurativnem smislu; v tem pogledu je Kregar dokaj daleč od realnosti, pa vendar ne tako zelo daleč, da bi mu mogli spričiti razstavljenih del očiti neiskrenost. Prepričevalna moč njegovih slik, ki so danes v Moderni galeriji, je prvenstveno v barvnem izrazu, v koloristično pojmovani barvni kompoziciji, ki posebno na podobi Večer v gozdu lepo odgovarja realnim barvnim vtisom iz gozda, na katerega polagoma lega večer: ne-

določljivo se spajajo barve debel in zelenja, skozi večjeje pa medij ozadje večernega neba. — V delih zadnjih dveh let je Kregarjev razvoj od surrealizma proti abstraktni umetnosti dosegel tisto samostojno točko, ki jo je slikar morda zavestno iskal: združiti oblikovno fantastično in svobodo abstraktnega upodabljanja z realističnim (ali vsaj približno realističnim) občutjem upodobljenega objekta. Barvna osnova naj bi torej bila stvarna, oblikovna osnova pa abstraktna. Četudi je Kregar v formalnem oziru napredoval proti čistemu abstraktnemu polju slikarstva, je v vsebini postal bolj stvaren. Spominimo se naslova enega njegovih del izpred nekaj leti — Favovo popolne na primer. Ne bo težko pritruditi ugotovitvi, da so nam sedanja Kregarjeva dela bližja, razumljivejša, pa tudi bolj simpatična. Forma se je izkristalizirala in vsebina prečiščila. Se drugi dokaz, da je v tej smeri dosegel uspeh pa se nam sam ponuja na pričujoči razstavi, ko imamo priložnost primerjanja omejenih slik z nekaterimi drugimi abstraktnimi podobami, ki so podobno uglasene (dela Eda Murtiča).

Dela Milenka Staničica bomo označili kot surrealistična. Staničičev način obdelave motiva nam vzbuja misel, da se je slikar zgrešoval tudi pri Salvadorju Daliju. Naj bo tako ali drugače, njegova dela izpričujejo iskreno težnjo za študijem barve in luči. Kvarčič in Ljubavna pesem sta podobi, kjer se je slikar v prav surrealistično natančnostjo trudil doseči zgledno enostavnost figur, barvnih plošev in prehodov v sencah, obenem pa je težil za efektim podajanjem igre, ki jo povzročita padec svetlobe na ploskev mize, na čašo vina in roke, ali pa poljenje luči ob obrazih pod svetilko. Ulice v Varaždinu so upodobitev mesta v redki megli. V svetlobni perspektivi se hiše oddaljujejo, se izgubljajo in utapljajo v sivini.

Surrealizem v najčistejši, prav klasični obliki srečamo spel v delih Krste Hegedušiča (Brčko-Banovič), Optimisti (Jasenovac), Marka Sušteršiča in Predraga Milosavljevića. Dela poslednjega utegnejo pritegniti nekaj pozornosti samo zaradi igravke kombinacije (da ne rečem zmede) violinskih, arhitekturnih in (po sili) človeških form, sicer pa so te blede podobe izraziti primer neslikarskega prizadevanja. Otton Gilha razstavlja zabrisane slike, s katerimi pa je z naporom še močnejše ujeti odmev kraške zemlje. — Vrsto slikarjev dopolnjujejo še Peter Lubarda (z deli iz let 1951 do 1953), Gabrijel Stupica, Milunović Miho, Miodrag Protić, Otton Postrožnik in Milan Konjović, katerega živopisane in se debele črno obrobljene forme lahko smatramo za nasprotje Milosavljevičevih del kar se pisanosti tiče, toda na žalost ne tudi v pogledu kvalitete. Zadnje slikarsko delo, ki ga omenimo, Kompozicija Lazara Vukajića, pa nas hoče na vsak način prepričati o tem, kako velika slika ne vzbuja vedno tudi velike pozornosti...

Kiparska dela so prispevali Vojin Bakić, Stojan Batić, Dušan Džamonja, Olga Jantić, Jevrić Ota, Zdenko Kalin, Katanoci Kavića, Karel Putrih, Risto Stijević in Drago Tršar.

Razstava kaže tak obraz, da se nam besedi »reprezentančna« in »sodobna« v naslovu ne zdita upravičeni. Morda je razstava takšna povsem slučajno, brez krivde kogar koli. Pogoji udeležbe, kakor tudi delo izirje nam niso znani. Važna je samo ugotovitev, ki pa je kratka: naslov obeta mnogo več, kot razstava gledalcu dejansko nudi. Marsikdo bo morda v svojem pričakovanju razočaran, kajti razstava takšna, kakršna je, lahko predstavljata delo posameznikov, ki so zastopani z zadostnim številom umetnin, ne more pa predstavljati sodobne jugoslovanske umetnosti! Menda pozabljamo, da moderno še zdaleč ni sodobno, pač pa le del sodobnega? Nepotrebno bi bilo ponovno naštevati imena, brez katerih ne more biti razstave, ki naj prikaže našo umetnost, kar se tiče udeležbe na pričujoči prireditvi, je tako skromna, da bi skromnejša že skoraj ne mogla več biti. Ali pa so imeli prireditelji namen prikazati tuji samo nekaj naših zastopnikov »sodobnih« (!) smeri? Tudi v tem primeru razstava ni popolna in kot taka tudi ne reprezentančna. Kako pa bodo sprito tolikšne skromnosti (v kvantiteti in kvaliteti) izven naših meja sodili o splošnem nivoju in pestrosti sodobne umetnosti pri nas, si pa raje ne predstavljajmo!

Zaključek teh zadnjih ugotovitev pa je tudi skromen: to pot sodobna jugoslovanska umetnost ni dostojno prikazana.

Dva bisera naše - stare umetnosti

Kulturno-zgodovinska skupina Mestnega muzeja iz Ljubljane, pod vodstvom Angosa Baša, ki se študijsko ukvarja z vprašanjem starih zgodovinskih nos na temelju odkritij naših umetnostnih spomenikov, zlasti fresk, je v zadnjem času s svojimi skrbnim delom in odličnimi fotografskimi posnetki znova opozorila na dva skoraj že povsem pozabljena bisera naše stare umetnosti. Gre za pre-



Detajl freske v Lutrovski kleti v Sevnici (Foto M. Vidmar)

Norveški zapisek o jugoslovanski glasbi

Ugledna norveška revija za glasbenika, ritmika in glasbena vprašanja »Scene-Kunst« je v svoji zadnji številki objavila daljšo razpravo znanega norveškega kulturnega publicista Arne Osvolda o jugoslovanski glasbi pod naslovom »Jugoslavisk musik - et terra incognita«. Avtor prikazuje v svojem članku razvoj glasbene ustvarjalnosti na jugoslovanski ozemlju z različnimi vplivi Vzhoda in Zahoda. Pri tem omejuje nekatere najnovejše postavljane uspehe jugoslovanske glasbene umetnosti, po drugi strani pa podaja zgodovinski pregled naše glasbe in skladateljev. V dokaj nadrobno obravnavanju teh vprašanj, pri čemer se vidi strokovna pomoč, ki mu jo je nudila za časa njegovega obiska v Jugoslaviji nas muzikolog dr. Dragotina Cvetko omenja konkretno med slovenskimi skladatelji Jakob Gallausa, Petelina, Jakoba Zupana, Janeza Krznika-Novaka, Davorina Jenka, Rista Savina, Golmira Kreka, Antona Lajovića, Emila Adamiča in Slavka Ostera. Delo je baje vzbudilo v norveških kulturnih, zlasti glasbenih krogih pomembno pozornost.



Arne Osvold

Arne Osvold, kulturni urednik časopisa »Verdens Gang« iz Oslo ter glasbeni kritik norveškega in švedskega radija je velik prijatelj Jugoslavije. Tudi v svojem listu »Verdens Gang« je še pred nedavnim natančno obsrneli članek našega avtorja o jugoslovanski književnosti na temelju razgovora s predsednikom Zveze jugoslovanskih književnikov Josipom Vidmarjem in pregled slovenskega slikarstva, zlasti grafike v zvezi z mednarodno grafično razstavo, pri čemer sta bili objavljeni tudi sliko Mihelčevega »Mrtevga kurenta« in Jakcev portret norveškega skladatelja Sæveruda.

Arne Osvold, kulturni urednik časopisa »Verdens Gang« iz Oslo ter glasbeni kritik norveškega in švedskega radija je velik prijatelj Jugoslavije. Tudi v svojem listu »Verdens Gang« je še pred nedavnim natančno obsrneli članek našega avtorja o jugoslovanski književnosti na temelju razgovora s predsednikom Zveze jugoslovanskih književnikov Josipom Vidmarjem in pregled slovenskega slikarstva, zlasti grafike v zvezi z mednarodno grafično razstavo, pri čemer sta bili objavljeni tudi sliko Mihelčevega »Mrtevga kurenta« in Jakcev portret norveškega skladatelja Sæveruda.

Arne Osvold, kulturni urednik časopisa »Verdens Gang« iz Oslo ter glasbeni kritik norveškega in švedskega radija je velik prijatelj Jugoslavije. Tudi v svojem listu »Verdens Gang« je še pred nedavnim natančno obsrneli članek našega avtorja o jugoslovanski književnosti na temelju razgovora s predsednikom Zveze jugoslovanskih književnikov Josipom Vidmarjem in pregled slovenskega slikarstva, zlasti grafike v zvezi z mednarodno grafično razstavo, pri čemer sta bili objavljeni tudi sliko Mihelčevega »Mrtevga kurenta« in Jakcev portret norveškega skladatelja Sæveruda.

Cicibani in pionirji Otroškega doma Vere Stan-
dove iz Polzele smo preželi zelo lepe počitnice na
morju. Veliko nas je, ki smo zdaj prvič videli naš
modri Jadran. Na morju smo praznovali 22. julij. Pri-
pravili smo lepo predstavo, na katero smo povabili
tovariše iz Bakra. Ogledali smo si muzej in spoznali
trpljenje in boje tamkajšnjih ljudi med narodnoosvo-
bodilno borbo. Na morju smo se veliko naučili, veliko
lepega videli ter se zdravi in veseli vrnili v naš dom.
V imenu vseh, ki smo preželi počitnice na mor-
ju, se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so nam omo-
gočili, da se nam je izpolnila naša srčna želja. Ob-
ljublamo, da se bomo še bolj pridno učili ter s tem
dokazali svojo hvaležnost socialistični domovini, ki
tako zelo lepo skrbi za nas, ki smo brez staršev in
doma.

Vas lepo pozdravlja Alenka Kranjc

NAJDIHOJCA

Brzonogi polž

V vlažnem jarku so živeli
polži. Bili bi povsem srečni, da
niso bili zaradi svoje počasno-
sti kamen spotike za vsakogar,



ki se je ustavljal ob robu jarka
in zagledal srebrne proge na
preperlem listju.
»Ho-ho!« se je zasmejal. »Tu-
kaj prebivajo enonogi slinavci!«
Potem so se polži osramočeni
zavili v listje, da bi ne videli
zlobnih zasmehljivcev. Toda ti
so bili neizprosnji.
»Polži, polži!« so kričali. »Uje-
mite nas, če nas morete! Saj
imate eno nogo in celo roge, da
nas nabodete!«
In tako so morali polži vsak
dan poslušati zasmehovanje so-
sedov. Ustavljali so se godci
murni, dolgonože koblice, stra-
šni rogovci, bahavi mravljinčji
in nekoč celo stara, betežna
krastača.
Živel pa je med njimi zelo
bistroumen polž, ki mu je roga-
nje živati začelo presaditi. In
ko je celo stara, betežna kras-
tača izrekla zbadljivke, se je
ujel ter zlezel iz listja.
»Hitrejši smo vendarle od te-
be, čarovnica!« se je zadril in
stegnil roge.
»Ubog! enonožec! mu je od-

vnila krastača. »Pa se pomiri-
va v teku!«
»Zdajle imam važen opravke
in ne utegnem brusiti nogo. To-
tudi z desetimi nogami ne pre-
hiti.«
Polži pa ga niso razumeli in
so žalostno zmajevali z glavami:
»Polž, polž, sramoto nam
boš nakopal!«
Ko je drugo jutro posijalo
sonce, niso hoteli zlesti iz listja.
Samo predzrnek je stal vrh jar-
ka in čakal krastačo. Ta je na-
pihnjeno prikoracala iz gozda
in ga zaničljivo ošinila s svojimi
izbuljenimi očmi.
»Kje bova tekla?«
»Kar tukaj po jarku navzdol!«
Je dejal polž in pokazal z rogi
po bregu. Krastača ga je še en-
krat zaničljivo ošinila in se sko-
koma zagnala naprej.
Tedaj je polž zlezel v svojo
hišico in se zakotalil po bre-
gu. Kakor blisk je šinil mimo
krastače, ki ni mogla razločiti,
kaj drvi mimo nje. Vrglo ga je
v listje na dnu jarka. Tam je
hitro zlezel iz hišice in se za-
smejati krastači, ki je bila šele
na pol poti.
»Hitrejši sem z eno nogo kak-
or ti s štirimi!«
Krastača ga je začudeno po-
gledala. Kar ni mogla verjeti
svojim očem. Potem je v zadre-
gi prikimala in dejala: »Nisem
vedela, da je mogoče teči samo
z eno nogo.«
Medtem so polži prilezli iz
listja in veselo strmeli vanj.
»Kako si to storil, polž?« so
vpraševali.
»Rekel sem vam, da ima v
glavi, kdor nima v nogah,« jim
je odvrnil in poljsko zvjato.
Polži so hvallili njegovo bistrou-
mnost na vse pretege.
Krastača pa se je osramoče-
na vrnila v gozd. Ko jo je sil-
šal muren, je zamisljeno dejal:
»Morda je polževa noga zares
hitrejša od štirih tvojih. Toda
jaz imam šest nog, ki jim sil-
naveč gotovo ne bo kos.«
Šel je do polžlega jarka in
zakričal: »Ali živi tukaj brzo-
nogi polž, ki je prehitel kras-
tačo?«
»Tukaj je, tukaj!« so ponosno
odgovorili polži.
»Krastača je stara žival,« je
dejal muren, »jaz pa imam šest
urnih nog. Ali se upa brzonogi
polž pomeriti z menoj?«
»Jutri zjutraj!« je odgovoril

polž, ki ni hotel, da bi ga mu-
ren videl, kako počasi leze v
breg.
Drugo jutro ga je navzgo-
daj čakal. Muren je s povzdigi-
njeno glavo prikoracal po travi
in ga zaničljivo gledal.
»Kje bova tekla, brzonogi
polž?« je vprašal.
»Kar tukaj po jarku navzdol!«
mu je odvrnil polž. Muren se
je pognal naprej, polž pa je po-
novil zvijačo.
»Hitrejši sem z eno nogo, kak-
or ti s šestimi!« se je zasmel
muren, ki je prešel šele
tretjino poti. Ta je moral pri-
znati, da je poražen.
Polži so ga veselo objeli in
hvale ni bilo konca. Medtem pa
se je muren vrnil na travnik
in vsakomur razodel svojo ne-
zgodno. Živali so se čudile.
»Le kako more biti polž, ki
ima eno samo nogo, tako uren?«
Pa se je oglasil pajek, ki je
s svoje mreže poslušal zgodbo:
»Jaz imam osem nog. Nemara
mu bom kos!«
Druga jutra sta tekmovala
s polžem. Toda pajek ni prešel
niti četrtine poti, ko je bil polž
že v listju na dnu jarka. Osra-
močen se je vrnil v svojo mre-
žo in vsakomur tožil o nezdoli.
Pa se je oglasila krastača, ki
ni nikakor ni mogla pozabiti, da
jo je polž osramotil: »Če je bil
hitrejši od nas, ki nimamo več
kot osem nog, ga bo prehitela
gosenica. Ta ima toliko nog, da
se ti zavrti v glavi, če jo vidiš
hoditi.«
In napoliti, so se iskati gose-



Dekleci, ki se složno igrajo na morškem bregu, pod nasmejanim soncem in ob zvene-
čem šumu valov, pač ne vesta, da so na svetu kraj, kjer bi različni barvi njune kože po-
menili med njima neenakost in sovraštvo. Obrata se in hrbet, toda to je le zato, ker sta tako
zaverovani v svoja opravila. In ko bosta dorasli, bo morda že ves svet tako pametno uren-
jen, da med ljudmi ne bo odločala barva, temveč samo srce in značaj.

Koroški otroci v Crikvenici

Tudi letos so slovenski otro-
ci iz Avstrije obiskali naše
peščeni plaži takoj pod do-
mom. Tu skačejo v vodo, pla-
vajo in iščejo školjke. Naše
lepo morje so zelo vzljubili in
nekateri so že četrtič prišli v
Jugoslavijo na počitnice, ki
jih vsako leto zanje pripravi
Svet za socialno skrbstvo Slo-
venije.

ko širnega Jadranskega mor-
ja, čez dan pa so vsi na lepi
peščeni plaži takoj pod do-
mom. Tu skačejo v vodo, pla-
vajo in iščejo školjke. Naše
lepo morje so zelo vzljubili in
nekateri so že četrtič prišli v
Jugoslavijo na počitnice, ki
jih vsako leto zanje pripravi
Svet za socialno skrbstvo Slo-
venije.

košček slovenske zemlje, ki je
odtrgan od domovine. Koro-
škimi otrokom pa zaradi tega
velja še posebna skrb in lju-
bezen.

Tega se globoko zaveda to-
varišica Minka Rajner, učni-
teljica iz Ljubljane, ki kot
upravnica kolonije koroške
otroke že četrto leto spremlja
v njihovih letovanjih pri nas
in materinski skrbi zanje. Za-
to pa prosijo koroški otroci,
naj »Najdihojca« objavi tudi
njihovo prično zahvalo vsem
tistim, ki jim omogočajo ne-
pozabne dneve ob našem Ja-
dranu. Hkrati pošiljajo lepe
pozdrave vsem bralcem in
prijateljem »Najdihojca!«

Lojze Beltram:
UGANKA
Bolj za šalo kot zares
pleše štrlečec ples;
kot vrtnaka se vrta
in svoj lastni rep lovi.
(103)

Lojze Beltram:
UGANKA-DOPOLNJEVANKA
V hitnem polju je junak,
bolj rdeč kot kuhan rak.
Pepček, reci: to je —!
(104)

Lojze Beltram:
UGANKA-DOPOLNJEVANKA
V žitu zala je cvetlica,
modra njena je glavica,
imenuje se —
(105)



Veseljé se tudi lepši izle-
tov na otok Krk, ob povratku
pa bodo obiskali Postojnsko
jamo. Ker zelo radi berejo
slovenske knjige, jih je Klub
koroških Slovencev iz Ljub-
ljane preselil v številnimi
izvodi koroškega mladinskega
lista »Mladi roč«. Ob odhodu,
je objubil, pa jih bo obdaril
še s slovenskimi knjigami.
Tudi »Najdihojca« zelo radi
prebirajo in zato žele, da bi
v njej tudi o sebi kaj čitali.
Sicer pa bi gotovo tudi vsi
ostali mladi prijatelji »Najdi-
hojca« radi približe spoznali
svoje koroške vrstnike in
vrstnice.

Naj omenim le nekatere, ki
so prišli letos že tretjič ali če-
rtič in ki so, kakor pravijo,
pri nas zares našli svoj dru-
gi dom. To sta sestrični Helga
in Inge Plautz, dalje Pepi del
Fabro, Edita Lindl, Ana Ma-
ria Matschitz, Zorka Weis,
Dragica in Almira Jelen in še
drugi — za vse bi bilo prema-
lo prostora. Vsi zelo ljubijo
svojo lepo koroško zemljo s
številnimi jezери in visokimi
gorami, a ne samo oni, mi vsi
smo s srcem navezani na ta

VELIKA REKA

Nihče ni stavil, ker so vsi za-
drževali dih in gledali neenaki
boj med dečkom in odraslim
možem. Sepavec je pobesnel in
se je skušal otresti Belega orli-
ča. Vajjala sta se v kolobarju
in s tal se je dvigal prah. Beli
orlič je visel Sepavcu na hrbtu
kot mlad panter. Oba sta bila
opraskana, oba krvava, toda no-
beden ni maral odnehati. Dve
mišičasti, bakreno rdeči telesi
sta udarjali po tleh v neenako-
mernih presledkih in gledači so
spet začeli vzklikati. Nehote so
privoščili dečku zmago.

Zdelo se je, da se je Sepavec
utrudil: obraz mu je začel oblivi-
vati znoj in na usta so mu stopi-
le pene. Beli orlič pa je bil
še zmeraj svež in sproten. Cim-
daj več glasov je zviševalo stave-
vanje. Beli orlič jih je silil
kakor z daljavo, tudi razumel
je le malo besed, toda čutil je,
da so mu postali naklonjeni in
to mu je večalo moč in pogum.
Končno je imel v pesteh izvrt-
ček, ki je povzročil pogubo mno-
gih rodov, zaradi katerega so
Indijanske žene in otroci zgo-
reli na močvirnem otoku, izda-
jalca, ki je izročil njega in ma-
ter v angleško suženjstvo in ki
je končno zahrbno ustrelil nje-
govega očeta za štirideset pi-
sanih sukečij in sodeček ognjene
vode. Ko mu je vse to živo
vstalo v spominu, ga je pograbil
bes in njegovi prsti so se kakor
kremplji prerijske ujeđe zari-
li v Indijancev vrat in ga začeli
obračati.

Gledalci so kričali in topotali
z nogami. Nekdo je zavpil: »Do-
sti je! Odrčite dečka, ubil bo
Indijanca! Kakor tiger mu je
planil za vrat! Nihče se ni zme-
nil za klic, nihče ni poskusil lo-
čiti bojevnikov. Samo divjali so
od nepopisnega navdušenja, ko
se je Indijanec na koncu svojih
moči zleknil po tleh. Beli orlič
pa je počasi obračal glavo za-
pizetno izdajalca.
Na trgu so zabotala konjska
kopati in h gruči je prihajal

Tako? Sepavec je ubil? Do-
bro. Tako je spet ena indijan-
ska mrha manj.«
Potem je odjahal, naseljenici
in vojaki pa so še dolgo ostali
pred kolibo in si ogledovali
dečka, ki je ubil odraslega In-
dijanca z golimi rokami.
Naslednje jutro so sužnje od-
peljali. Ponoči je očka Chris-
topher zbral petnajst cekinov
in je hotel odkupiti Belega orli-
ča, toda trgovec se ni maral niti
pogajati. Za dečka, ki je zadavil
odraslega Indijanca, je upal na
Bermudih dobiti mnogo več. Ta-
ko so Belega orliča z drugimi
vrzd naložili na velike kanuje z
odprt vrhno stranjo. Ob sonč-
nem vzhodu so odveslali po Ve-
liki reki.
Beli orlič je ležal na dnu ka-
nuja in srce mu je burno utri-

valo. Ze ponoči si je čisto
zrahiljal vezi in zdaj je čakal
prilike, da pobegne. Ni bil pre-
stop načrt, ker je bilo kanujev
veliko in so brzelj ravno po sre-
di široke struge, razen tega pa
so bili veslači oboževani. Toda
potprežljivo je čakal in si pazno
ogledoval okolico. Vedel je, da
bodo kmalu prišli do Pokano-
keta. Tam se mora zgoditi!
Trgovec s sužnji je sedel v
prvem kanuju. Včasih je vstal
in pazno ogledoval okolico. Bati
se ni bilo ničesar, kajti indij-
janska plemena so bila razbita
in ustrahovana, toda možak se
je zavedal, da vozi dražoceno
blago in je bil vso pot na opre-
žu. Posebno se je bal prevoza
skozi ozke soteske; ko pa so
prišli v pokrajino, kjer se je
reka razlivala v mogočnem, ki-
rokem toku, je postal mirnejši.

pa Belem orliču. Deček se je
tresel od utrudljivega boja in
pustil, naj store z njim, kar ho-
čejo. Nekdo je prinesel vedro
vode in jo pljusnil v Sepavca.
Na tleh zleknjeni Sepavec z
obrnjeno glavo se ni ganil. Iz
ustnih koticov mu je počasi
curela črna kri in pojila prah
pred kolibo.
Belega orliča so spet zvezali
z nogami. Nekdo je zavpil: »Do-
sti je! Odrčite dečka, ubil bo
Indijanca! Kakor tiger mu je
planil za vrat! Nihče se ni zme-
nil za klic, nihče ni poskusil lo-
čiti bojevnikov. Samo divjali so
od nepopisnega navdušenja, ko
se je Indijanec na koncu svojih
moči zleknil po tleh. Beli orlič
pa je počasi obračal glavo za-
pizetno izdajalca.
Na trgu so zabotala konjska
kopati in h gruči je prihajal

nico. Na razjednem listju ko-
prive so jo našli.
»Ljuba gosenica, v jarku živi
polž, ki je hitrejši od vseh, kar
nas je tukaj. Samo ti ga boš
nemara prehitela.«
Gosenica je prenehala pre-
žvekovati. Začudeno jih je po-
gledala in vprašala: Polž? Saj
jaz nisem dosti hitrejša od nje-
ga!
»Toda ti imaš nešteto nog!«
so jo zavrnili.
»Prav!« je dejala gosenica.
»Grem, da vidim to čudo, ki vas
je tako zmešalo.«
Ker pa je bila počasna, to je
vzela krastača na hrbet in po-
nesla k jarku.
»Brzonogi polž, tukaj je go-
senica, ki je hitrejša od tebe!«
se je zadril.

Toda polž spet ni hotel pred
jutrom tekmovali. Ker bi go-
senica predolgo hodila do svoje
koprive, je prenočila kar v
travi nad jarkom. Drugo jutro
je začudeno opazovala polža,
kako počasi leze po bregu nav-
zgor.
»To naj bo brzonogi polž!« je
zamrmrala. »Nemara ga bom še
jaz, pošasnica, prehitela.« Zasi-
stnila je, da nekaj ni v redu in
sklenila, da bo oprezna.
Polž pa je bil tako svest
zmage, da je pozabil kako po-
časna žival je gosenica. Mislil
je, da je že daleč pred njim in
zato se je kar vprico nje po-
greznil v hišico. Potem se je
zakotalil v jarek. A ko je zlez-
el iz hišice, je zagledal gose-
nico, kako ogorteno vije glavo
in kriči:
»Polž je golju! Namesto, da
bi tekel, se po bregu kotajli!«
Njeno kričanje je priklalo
živali, ki so se srdito ozrle
navzdol.
»Nesramni polži! so zavpile.
»Me pa smo mislile, da si v
resnici tako hitri!«
Polž se je v zadržki smehljaj,
a polži so prestrašeno lečljali:
»O polži! Saj smo vedeli, da
nam boš nakopal sramoto!«
Tedaj je polž zaničljivo po-
gledal besneče živali in vzklik-
nil:
»Neumne živali! Kdor ima v
nogah, ima v glavi toliko več!«
Napisal Vid Pečjak

Na vplično:
1. Pisalna potrebščina; del peruti;
2. znak za prvine torji; dve črki,
ki označujeta značilen angleški
sloglasnik;
3. starinsko vprežno vozilo;
4. del pohištva;

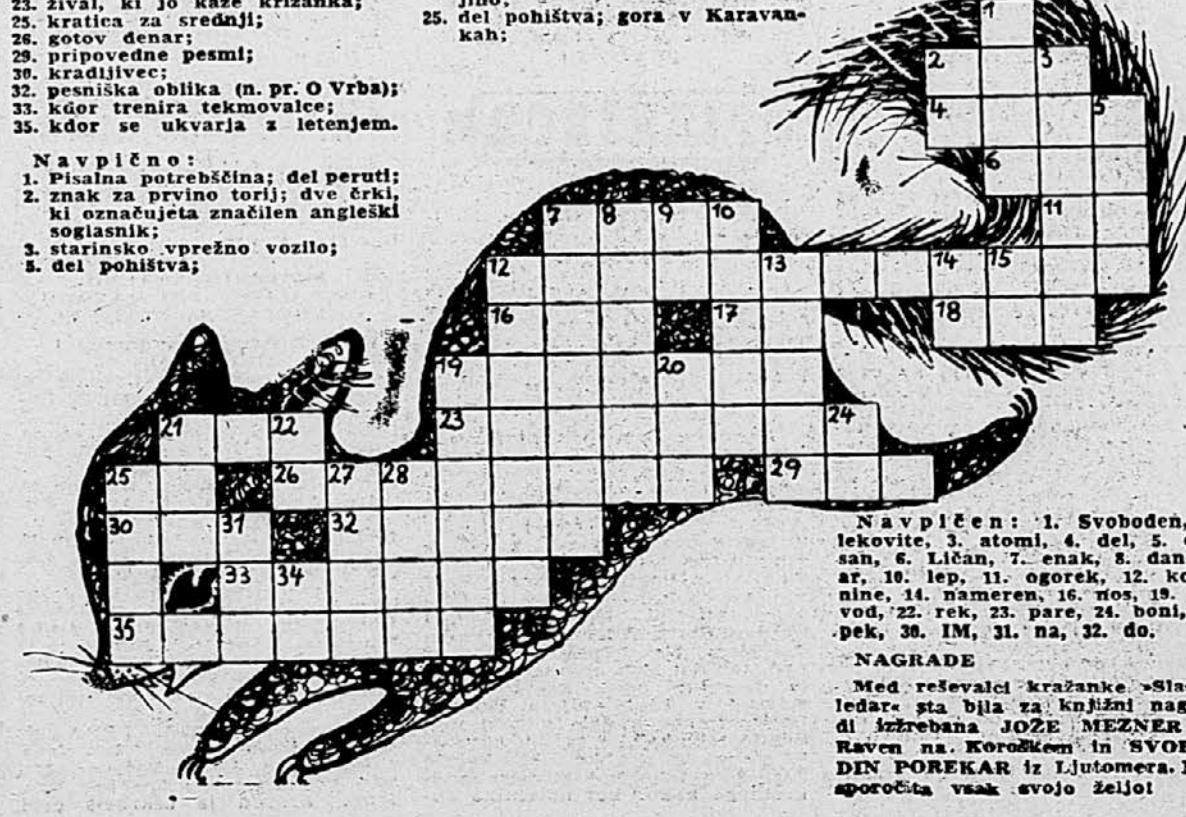
Križanka »VEVERICA«

- Vodoravne:
2. športna panoga; apetit;
4. pohabljen, ohromel;
6. organi vida;
7. poljsko mesto, ki je po vojni
pripadlo Ukrajini;
11. predlog;
12. drugo ime za Mezopotamsko
nižavje;
16. če;
17. kratica za in podobno;
18. osebni zaimek;
19. nor postati;
21. otroški izraz za oče;
23. žival, ki jo kaže križanka;
25. kratica za srednji;
26. gotov denar;
29. pripovedne pesmi;
32. pesniška oblika (n. pr. O Vrba);
33. kdor trenira tekmovalce;
35. kdor se ukvarja z letenjem.

- 7. zdravilen;
8. slušec kot vzor;
9. kratica za okrajni odbor;
10. kričati;
12. vojska vaja; ravnanje, po-
skusi;
13. slovecu najbolj podobne živali;
14. kratica za mestni odbor;
15. veznik;
19. naprava za zvonenje;
23. obdobje;
21. delno plačilo vnaprej, nadev;
22. znak za srebro;
24. kratica za avtonomno pokra-
jino;
25. del pohištva; gora v Karavan-
kah;

- 27. tovrstna žival;
28. utežne enote; možko ime;
31. trije enaki sloglasniki;
32. znak za prvine radij.

RESITVE
Vodoravne: 1. Sladoledar,
10. lok, 13. veterinar, 14. nego-
15. okoličan, 16. napor, 17. bom,
18. sark, 19. dom, 20. Re, 21. aviran,
23. poseben, 25. DII, 26. en, 27. pav,
28. roki, 29. etik, 31. neroden, 33.
nem, 34. Makedonija.



Na vplično: 1. Svoboden, 2.
lekovite, 3. atomi, 4. del, 5. ori-
san, 6. Litan, 7. enak, 8. dan, 9.
ar, 10. lep, 11. ogorek, 12. kore-
nine, 14. nameren, 16. nos, 19. do-
vod, 22. rek, 23. pare, 24. hvali, 27.
pek, 30. IM, 31. na, 32. do.
NAGRADE
Med reševalci križanke »Slado-
ledare sta bila za knjižni nagra-
di izrečena JOŽE MEZNER a
Raven na Koroškem in SVORO-
DIN POKREK iz Ljutomer. Naj
sporočita vsak svojo željo!

OSEBNI AVTO, »Mercedes 170«,
dobro ohranjen, ugodno napredaj.
»ALKO« LJUBLJANA, Frankopanska 9

OLO NOVO MESTO proda
OSEBNI AVTOMOBIL
znamke »Chevrolet - De - Lux 51«, 9 sedežni, v dobrem stanju, uporaben, sposoben za vožnjo.
Za ceno se poravnava na OLO Novo mesto, ekonomat.

★
Prebivalcem občine Kozje za 9. septembra 1956, čestitamo in želimo še nadaljnjega sodelovanja in uspehov pri graditvi socializma. — Ta dan pa naj bo tudi spomin na vse padle borce NOV in žrtve fašističnega nasilja.



- Občinski ljudski odbor Kozje
- Občinski komite ZKS Kozje
- Občinski odbor SZDL Kozje
- Občinski odbor ZB NOV Kozje
- Občinski komite LMS Kozje
- Kmetijska zadruga Lesično - Drenskorebro s svojimi poslovalnicami Lesično, Drenskorebro in Zagorje
- Trgovsko podjetje »Kozje« Kozje s poslovalnicami Pilištanj, Podsreda in Bistrica ob Sotli
- Kmetijska zadruga Kozje

STANOVANJSKA UPRAVA MARIBOR - TABOR

RAZPISUJE:
I. JAVNO PISMENO LICITACIJO
za oddajo gradbenih in obrtniških del 32-stanovanjskega bloka ob Ljubljanski ulici v Mariboru. Licitacija bo v soboto, dne 22. septembra 1956 ob 10. uri dopoldne v prostorih investitorja, Maribor, Masarykova ulica 4.
Predračunska vsota za vsa gradbena in obrtniška dela znaša 51.293.386 din. Rok za dovršitev III. faze je 31. decembra 1956. Rok za dokončno dovršitev je 1. avgusta 1957. Varsčina ponudnikov znaša 500.000 din z garancijskim pismom. Pravico do licitacije imajo vsa registrirana podjetja, ki se ukvarjajo z graditvijo objektov visokogradnje.
Komisija sprejema ponudbe do sobote 22. septembra 1956 do 10. ure.
INVESTITOR
STANOVANJSKA UPRAVA MARIBOR-TABOR

Podjetje »OBRNIK« LJUBLJANA, Masarykova 34
razpisuje natečaj za delovni mesti:
1. SEFA KOMERCIALNE
Pogoji: ekonomska fakulteta ali popolna srednja šola z ustreznim prakso, a najmanj 3 leta na vodilnem mestu. — Poznavanje tekstila in usnja.
2. PRAVNEGA REFERENTA
Pogoji: pravna fakulteta ali ustrežna šolska izobrazba z daljšo prakso v gospodarstvu.
Pismene ponudbe z navedbo kvalifikacije in dosedanje zaposlitve pošljite na sekretariat podjetja »Obrnik« Ljubljana.

VEČJE TRGOVSKO PODJETJE V LJUBLJANI
razpisuje naslednja delovna mesta:
1. KALKULANTA ZA IZVOZ — pogoji: ekonomska fakulteta in 4 leta prakse; popolna srednja šola 10 let prakse; nepopolna srednja šola in 15 let prakse ter pasivno znanje vsaj 1 tujega jezika.
2. REFERENTA ZA DEVIZNO POSLOVANJE — pogoji: ekonomska fakulteta, 2 leti prakse; popolna srednja šola, 6 let prakse ali nepopolna srednja šola in 10 let prakse s strokovnim izpitom ter prakse v bančnih in deviznih poslih.
3. ADMINISTRATORKO — pogoji: popolna srednja šola, 2 leti prakse; nepopolna srednja šola, 8 let prakse s strokovnim izpitom.
Pronje z opisom dosedanje zaposlitve dostavite upravi »Slov. poročevalca« pod »NASTOP TAKOJ«, 6858-A

PRODAMO
sapr, dostavni avto DKW v še uporabnem stanju. Cena ugodna. Splošno ključavničarstvo, Kamenik.

Ugodno prodamo generaino popravljen
DKW OSEBNI AVTO
Ogled od sobote, 8. sept. 1956 dalje pri
»AGENCIJA Mla, Maribor, Kneza Koclja ulica 5.

OBVESTILO
Mizarstva, gradbena podjetja in ostale interesente obveščamo, da je začela obratovati renovirana sušilnica lesa, s polno kapaciteto.
LESNA GALANTERIJA
LJUBLJANA, Smartinska 10

Trgovsko podjetje na veliko v Ljubljani razpisuje mesto
SEFA SKLADIŠČE
Pogoji: srednja strokovna šola in 10 let prakse ali 15 let skladiščne prakse. Plača po tarifnem pravilniku. — Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Praksa« 6641-A

Upravni odbor
Trgovskega podjetja »LES« OZZ Ptuj
razpisuje mesto
RACUNOVODJE
Pogoji: kvalifikacija kot zahtevajo predpisi z zaželeno prakso v lesni trgovini računovodske stroke. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. — Pismene ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve pošljite upravi podjetja.

RISAR
grafik ali litograf, za delo v ameriški retuš, dobi zaposlitev. Zaželeno praksa, lahko tudi začelnik. Ponudbe na ogl. oddelk Slov. poročevalca pod »Grafik-Litograf 56« 6636-A

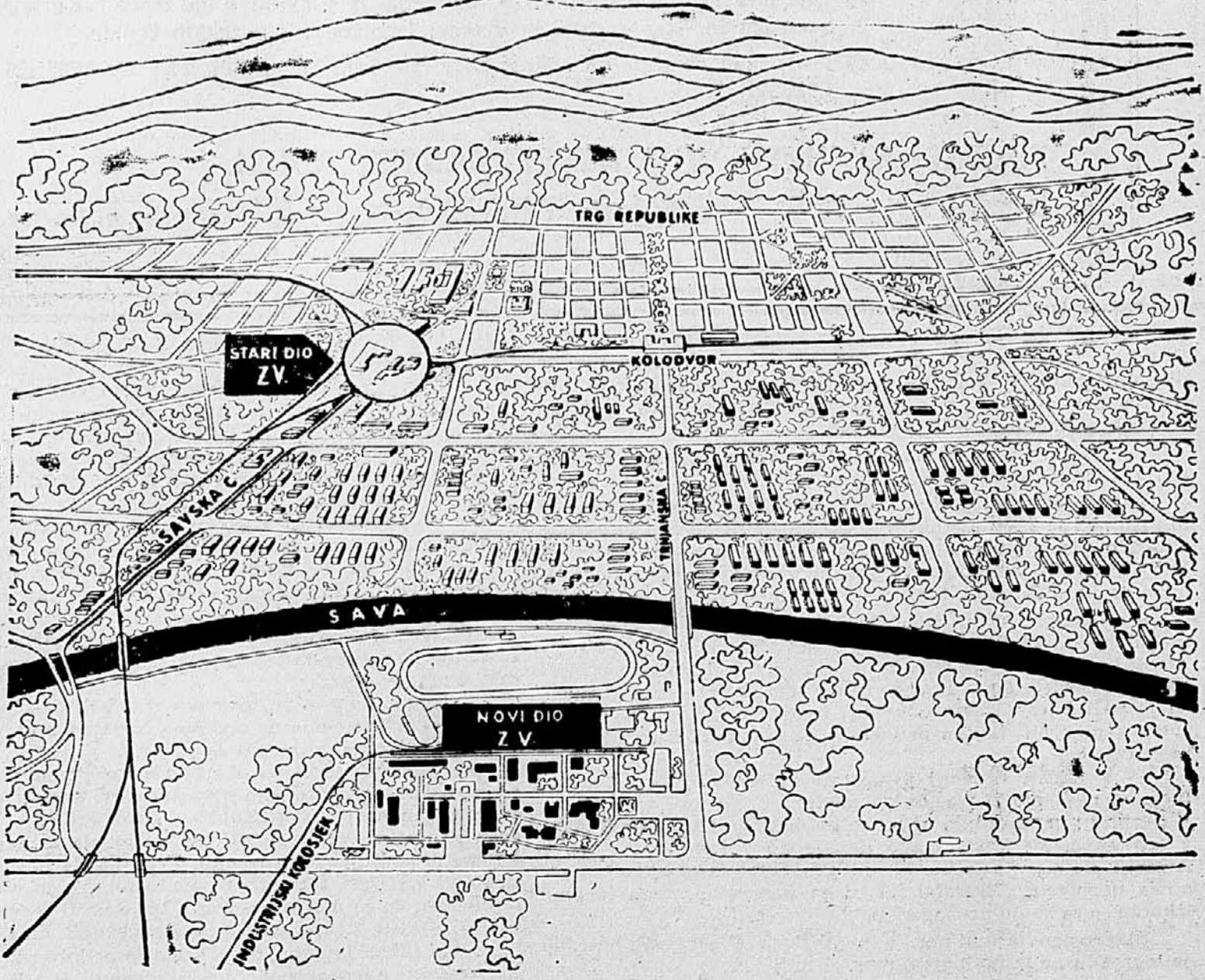
Industrija naravnega in umetnega kamna
Ljubljana
Smartinska 100 a
Telefon 36-930 — Brajov: Mineral Ljubljana

MINERAL
Obvešča

gradbena podjetja, projektivne biroje, trgovska podjetja, kmetijske zadruge in ostale interesente, **DA SMO ZNIZALI CENE OD 5 DO 30%:**
TERAZZO - PLOŠČAM raznih dimenzij in barv, ki jih izdelujemo na hidravlični stiskalnici s pritiskom od 200-500 atmosfer.
PLOŠČAM ZA STENSKO OBLOGE kuhinj, kopalnic in pomožnih prostorov stanovanj.
CEMENTNIM IZDELKOM: kabeljski bloki, betonska okna, dimniška vratac itd.
IZDELKOM IZ UMETNEGA KAMNA: stopnice (polne in montažne), police za okna, fontene za umivanje in pitno vodo, korita za pralnice, kuhinjske pomivalnike, pisuarje itd.
Prav tako imamo na zalogi plošče vseh vrst jugoslovanskih marmorjev. Vsi izdelki so prvovrstne kvalitete s konkurenčnimi cenami. Obiščite nas in ugotovite našo bogato izbiro in nizke cene.

OBIŠČITE ENAINPETDESETI MEDNARODNI ZAGREBŠKI VELESEJEM

Od 7.-20. septembra 1956



ZAGREBŠKI VELESEJEM 1956
BO NA NOVEM IN STAREM DELU ZV
NOVI DEL ZAGREBŠKEGA VELESEJMA
JE NA POVRŠINI 370.000 KVADRATNIH METROV
NA DESNI OBALI SAVE
VELIKI REPREZENTATIVNI PAVILJONI CELEGA NIZA DRŽAV

18 modernih razstavnih paviljonov in servisnih sejmskih objektov
Razstavnih prostorih izdelani na novem delu ZV TRIKROT VEČJI od dosedanjih
Kontinuiran in udoben promet med novim in starim delom sejma
Prevoz je vračunan v vstopnini
Specialno znižana vstopnina za skupne obiske

OBISKOVALCI VELESEJMA IMAJO NA VSEH JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNICAH 50% POPUST

ZAGREBŠKI VELESEJEM 1956:
1483 RAZSTAVLJAVCEV — 7292 PROIZVODOV —
SODELUJE 26 DRŽAV IZ EVROPE, AZIJE, AMERIKE IN AFRIKE
ZA ČASA VELESEJMA VELIKI MEDNARODNI KULTURNI IN SPORTNI SPORED
MEDNARODNE ATRAKCIJE, CIRKUSI, VARIETEJI, NOČNI VRTOVI

Za preskrbljeno bivanje in namestitve v Zagrebu se obrnite na »URED ZA SMJEŠTAJ«, ki vam takoj potrdi rezervacijo.

SPORT

TROBOJ ZAH. NEMCIJA : AV STRIJA : JUGOSLAVIJA V SKOKIH V VODO

VELIKA PREMOČ NEMCEV

Ljubljana, 8. sept. Priljubljeni m...
državna tekmovalna v skokih v vodo večjega obsega za prihajajoči mladi rod skakalcev je prav gotovo srečna skakalec. Ne moremo se namreč vedno zadovoljevati samo z laskavimi priznanji. Kljub silišnji naši vrhunski skakalci na svojih prereditih medna...

rodnih nastopih, da znajo in zmogajo neverjetno mnogo spriči skromnih pogojev, v katerih delajo. S tem, da smo pričeli s kvalifikacijskimi mednarodnimi nastopi mladincev, naši bodoči skakalci generaciji utiramo pot v mednarodno areni, pri čemer pa si moramo biti — in zmeraj ostati — svesti, da je tam prostora sampa za tiste, ki res tudi nekaj znajo in ki prihajajo tja skrbno in vestno pripravljeno.

preseneča izredno slab uspeh državne prvakine Kotnikove v skokih s stolpa, ki je v treh skokih zbrala komaj 19,4 točk, medtem ko se je med moškimi odli. uveljavil Zagrebčan Novak, ki je za vodčim Enskatom (Zah. Nemčija) zabil 3 točke in dosegel povprečno oceno 11,35.

Sahovska olimpiada

Moskva, 8. sept. V I. in II. skupini so večer igrali prekinjene partije VI. kola v III. in IV. skupini pa je bilo na sporedu VII. kolo.
I. skupina: SZ : Bolgarija 2.5:1.5, Poljska : Norveška 3:1, Portorico : Švica 0:4, Saar : Švedska 0.5:3.5. Vodi SZ z 21 točkami itd. II. skupina: Nizozemska : Jugoslavija 0.5:3.5, Izrael : Danska 1.5:2.5, Francija : Avstrija 2.5:1.5, Mongolija : Škotska 2:5. Vodi Jugoslavija z 20,5 točke; III. skupina: VII. kolo: Finska : Argentina 1:1 (2), Čile : Indija 1.5:0.5 (2), Zah. Nemčija : Luxemburg 3.5:0.5, Anglija : Island 1:1 (2), VI. kolo: Anglija : Nemčija 0:2, Island : Finska 1.5:1.5 (1), Čile : Island (V. kolo): 3:1, Vodi Argentina z 19 (2) točkami; IV. skupina: Vzhod. Nemčija : Kolumbija 1:3, Čile : Romunija 0:3 (3), Iran : Madžarska 0.5 (1), CSR : Filipini 3:0 (1); IV. kolo: Romunija : Iran 3:1, Madžarska : Belgija 3.5:0.5, Čile : Filipini 2.5:1.5 (1. kolo). Vodi CSR s 16,5 (1) točke itd.

FESTIVAL V PORTOROŽU

Pod geslom »SAH DRUŽI NARODE« bo okrajni, sahovski odbor Koper priredil v Portorožu od 24. do 28. t. m. III. sahovski festival. V okviru festivala bodo: mednarodni moštveni turnir, razen tega pa še odprti turnirji) moštvo in moštvske kandidatur, organizirani s tem, da je stevilo prijav za moštva, posameznike oz. moštva posameznice neomejeno. Prijavitelj se je treba OŠO Koper do 20. t. m. pri moštvi in treba navesti kategorijo moštva, igralcev, hkrati pa vplačati prijavnico (za moštva 500, za moštve in kandidatur 300 točk za šahiste (vključno s turnirji, moštvo in moštvske kandidatur ter šahistk bodo po švicarskem sistemu. Nagradni fond za vse turnirje znaša 500.000 din. Sestanek kapitele moštvo ter vseh posameznikov in posameznice bo 24. t. m. ob 7 v hotelu Palace, kjer bodo igrali prva stopnja in kjer bodo stanovali vsi udeleženci za dneve nastopa od 28. t. m. zvečer, danu.

TRETTJA DIRKA

Na 135 km dolgi progi Ljubljana—Kranj—Trzin—Bogunje—Jesenice—Kočeva—Sp. Gorje—Bled—Ljubljana bo danes tretja in zadnja kolesarska dirka v letinskem letu za prvenstvo LRS. Start bo pred solo v Zg. Siskih ob 8. uri.
Vsi avtomobilisti in motociklisti, ki se bodo udeležili V. jugoslovanske alpske tekmovanja, se pripravijo najpozneje do 10. t. m. do 12. ure pri Avto-moto zvezi Slovenije, Dalmatinska 6 (telefon 32.708). Domačim tekmovalcem tudi prireditelj preučuje, gorivo in mazivo. Start 23. t. m. ob 7. uri na Bledu.
Danes ob 9.30 na stadionu v Siskih prvenstvena tekma LRS v odbojki med Ljubljano in Jesenicami (moški).
Prvenstvena nogometna tekma I. cone med Turbino iz Karlova in Odredom bo danes ob 16 (s predtekmo ob 14.15) na stadionu Odreda.

MARIBORČANI DRŽAVNI PRVAKI V KANUJIH

Med tekmovalci 16 družtev, ki so se borila pretekli dne na Donavi blizu Borova za državno prvenstvo s kajaki in kanuji, so bili tudi člani mariborskega »Sivca«, ki so osvojili v ekipnem pleznaju 10. mesto. Med posamezniki pa sta bila najuspešnejša znači od mariborskega pleznarja Jaz Brandner in Jure Dolžal, ki sta osvojila prvo mesto na 500 m v kategoriji C2 za I. razred, državni prvaki pa so postali tudi Čerar in Jurkac na 1000 m ter Rožek in Šlozer (vsi »Sivro«) na 10.000 m.

Na mednarodno namiznoteniškem prvenstvu Francije za mladince, ki bo 26. 27. in 28. t. m. v Parizu, bodo sodelovali tudi naši najboljši Jugoslovani, med njimi Janez Teran.

Zvezanje uteži, I. ekipa vsak dan (razen soboto in nedelje) od 19. do 21. ure; novine: vsak torek in petek od 17.30 do 19. ure. Reks: v ponedeljek od 17 do 18.30, v sredo od 20 do 22, v petek od 17 do 18.30, v ponedeljek od 18.30 do 20.30, v sredo od 17 do 20, v petek od 18.30 do 20.30. Razpored: v ponedeljek od 20.30 do 22, v petek od 20.30 do 22.
Opozorjamo vse tečajnike judo tečaja, da se tečaj nadaljuje v ponedeljek, 10. t. m.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo

Zalostno vest, da je umrla

KRISTINA KOKOTEC,

rojena Rožej

Pogreb bo v ponedeljek, dne 9. sept. 1956, ob 16. uri z Zal.

Delovni kolektiv SGP »Slovenija-cest« sporočajo

Zalostno vest, da je zaradi dobljenih poškodb pri nesreči 4. septembra podlegel

Rudi Jambrovič

bagerist

Dobrega delavca in zvestega tovariša bomo spremljali na njegovi zadnji poti z Zal v ponedeljek, dne 10. septembra ob 16.30.

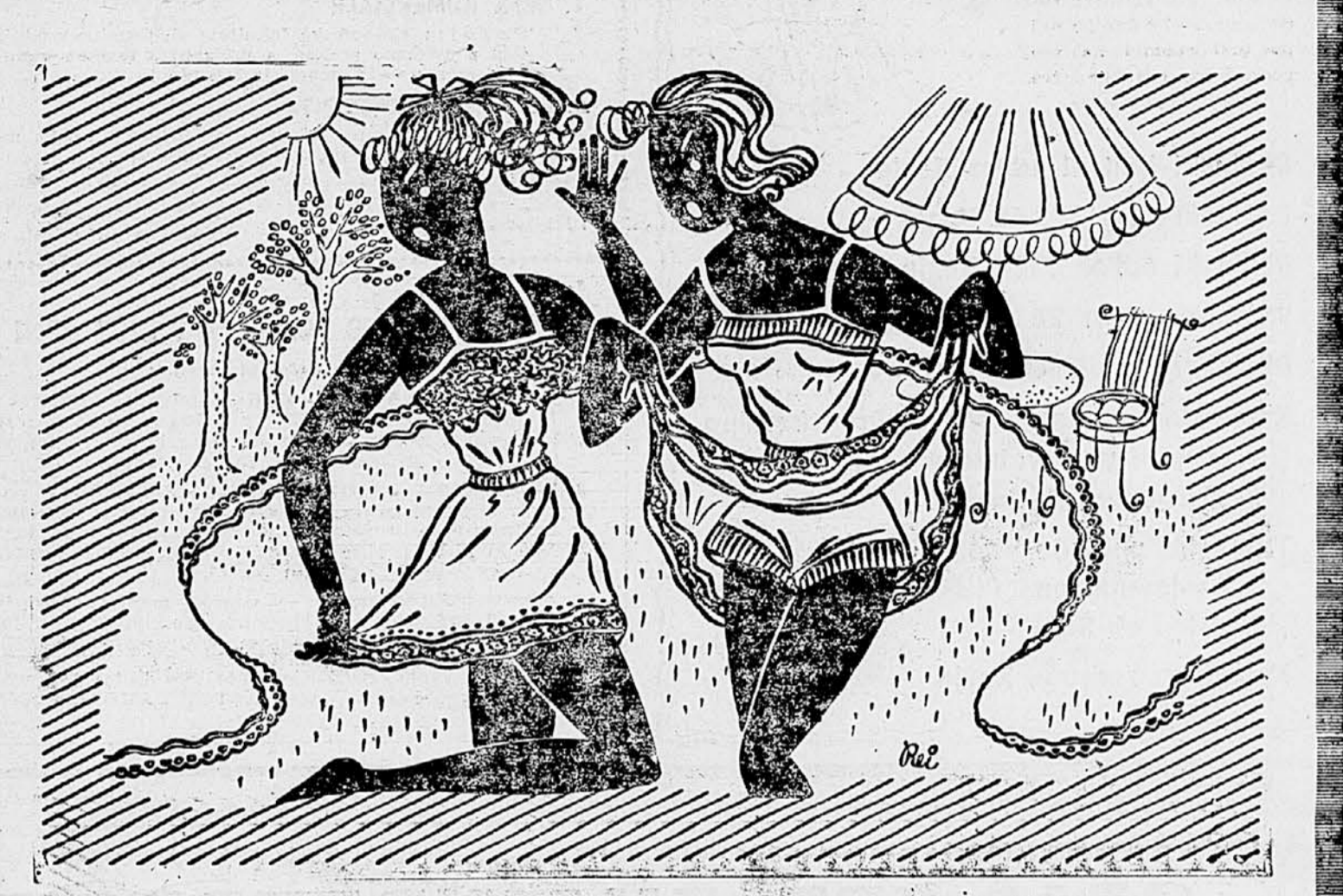
UPRAVNI ODBOR PODJETJA

TISKARNA NARODNE BANKE
sprejme v službo
FINANČNEGA KNJIGOVODJO
Pogoj: večletna praksa v grafični stroki ali srednješolska izobrazba.
STROJNEGA STAVCA
za stroj »Typograph«. Možna je tudi priučitev. Nastop takoj.
Javiti se v Tiskarni Narodne banke, Lepodvorska 23, Šiška.

»PEČARSTVO«, Ljubljana, Opekarska 13, tel. 20-843
Sporočila cenjenim odjemalcem, da smo z današnjim dnevom znižali cene svojim izdelkom in uslugam, in to sledečim:
1. Lončeni peči — pečnici iz 105 na 95 din
2. Brušeni kamini — pečnici iz 180 na 129 din
Močno smo tudi znižali cene stenskim oblogam s keramičnimi ploščicami kakor tudi teraso tlakom in keramičnim tlakom.
Zaradi svoje priznane kvalitete se podjetje priporoča.

VAZNO ZA OBISKOVALCE ZAGREBSKEGA VELESEJMA!
Čisto smo znižali cene kvalitetnim kolonjskim vočam
NARTA
zato naj nas predstavniki grosistične in maloprodajne trgovske mreže pred nakupom kozmetičnih izdelkov zanesljivo obiščejo na našem razstavnem prostoru v paviljonu RG mesto 114.
KOZMETIČNI ODDELEK
NARTA,
tovarne kem. izdelkov ILIRIJA, Ljubljana

RAZPIS
Tajništvo Sveta za šolstvo OLO Ljubljana razpisuje
mesto DIREKTORJA
Sole za sanitarne tehnike v Ljubljani.
Pogoji: zdravnik, gradbeni inženir ali inženir kemije s prakso na področju zdravstva ali profesor z večletno operativno odnosno šolsko prakso.
Plača po uredbi.
Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom in dokazili o strokovnosti in dosedanjih zaposlitvi vložite najkasneje do 25. septembra 1956 na Tajništvo Sveta za šolstvo OLO Ljubljana, Kresija-III.



Elegantno
ŽENSKO PERILO
● od solidnega uporabnega perila do najelegantnejše luksuzne izdelave.
● Garniture in perilo v šarmez, milanezu, interloku in v fini tkanini iz umetne svile, bombaža in finih sintetičnih vlaken, izdelano v plavenskih čipkah.
● Prepričajte se sami na naši razstavi za časa MEDNARODNEGA ZAGREBSKEGA VELESEJMA.
DEUTSCHER INNEN- UND AUSSENHANDEL TEXTIL
BERLIN, W 8 — Brzovjav: DIATEX — Nemška demokratična republika

»IRIS«
Industrija za predelavo rib
Izola
OBVESTILO
Obveščamo vse dobavitelje in kupce tovarne sardin »Ex Ampelea«, Izola, da se je po sklepu občinskega LO Izola ustanovilo novo podjetje »IRIS«, industrija za predelavo rib, Izola, ki je prevzelo vse terjatve in obveznosti prejšnjega podjetja.
Kmetijska posvetila in kmetijske zadruge obveščamo, da imamo na zalogi prvovrstno ribjo moko — učinkovito dodatno krmilo za govedo, drobnico, prašiče in perutlino — po znižani ceni. — Dobavljamo vsako količino. Naročila izvršujemo takoj.
»IRIS«
Industrija za predelavo rib
Izola

13
Vkrivnost ljubljana
BORISA NESKINA
Ona pa je vztrajala pri svoji trditvi in mu zagotavljala, da še ni srečala v svojih dvaintridesetih letih takega moškega. Vendar je le ženska, je pomislil Boris, morala bi reči v svojih »petintridesetih« letih. Vsaj on je to dobro vedel. Nepričakovano se je opogumil in poizkušal pridobivati njeno naklonjenost. Ze dolgo nisem tako iskreno in prijetno razgovarjal z neko ženo. Vsekakor mi boste oprostili, da sem vam ukradel toliko vašega dragocenega časa.
— O, tudi meni je bilo prijetno. Vedno samo posel, vedno resni pogovori o resnih rečeh. Včasih je oddih potreben.
— Oglasil bi se jutri, če nimate ničesar proti. Na Dunaju se počutim zelo osamljenega in želim najti prijatelja in delo. V Bukarešti sem odhajal vsak dan ob petih popoldne v prostore društva skavtov in pa »Samopomočje«.
— Jutri bom tudi tukaj. Spoznala bi vas z nekaterimi prijatelji, ki bi vam mogli pomagati pri zaposlitvi. Kar se pa tiče našega društva, dela imamo dovolj in ne verjamem, da vam bo dolgčas.
Tiščenska je našel doma. Starec je poležaval v naslonjaču in čital. Vera je vzela gobelin, Bila bi to lepa zakonska idila, če ju ne bi razdvajalo pol stoletja. V to atmosfero, polno tišine, je Borisov prihod prinesel nekoliko svežosti.
— Drago mi je, da vas zopet vidimo, gospod Smirnov. Odlična priložnost za črno kavo! Kaj mislite o tem, dragi prijatelj? Punčka pojdi v kuhinjo!
Morda je bil ljubosumen in zaradi tega zmeraj pošiljal Vero v kuhinjo.
Boris je povedal Tiščenko o tajinstvenem pismu in ga vprašal, če pozna služajno Borisa Pisareva, ruskega emigranta, ki stanuje v »Schönheit«.
— Da sem vsaj enkrat slišal o njem, bi ga poznal. O

Borisa Pisarevu slišim prvičkrat. Na Dunaju poznam samo dva Pisareva, Nikolaja in Aleksandra. Vsi Pisarevi se izdajajo za direktne potomce D. I. Pisareva. Verjetno tudi vaš Boris. Poizkušal bom zvedeti kaj o njem. Verjetno sumničite, da je on v zvezi s pismom, ki ste ga dobili?
— Do gotove mere, na osnovi podatkov, ki sem jih dobil od lastnice penziona.
— Ali imate namen preseliti se v drug hotel? Priporočal bi vam. Ali se zavedate nevarne situacije? Drugičkrat vas lahko namesto pisma dočaka krogla, nož ali pa kak top predmet. Svetujem vam, preselite se! Dunaj je velik in ne bodo vas tako hitro zopet našli. Mislili bodo, da ste odpotovali.
— Razmislil bom. Prišel sem pa zato, da bi se pogovorila o akciji proti Zubkinu. Moramo delati hitreje kot sem nameravala. In mnogo oprežneje. Tisti, ki so zvedeli, da sem prispela na Dunaj, verjetno tudi vedo zakaj sem prišla. Ni izključeno, da je tudi knez Zubkin obveščen o tem, v kolikor sam nima zveze s pismom. Lahko pademo v zasedo tam, kjer najmanj pričakujemo.
— V takšni situaciji je postalo vaše bivanje na Dunaju tvegano ne samo za vas in za mene, ampak tudi za gestapo. V Berlinu jim ne bi bilo prijetno, da doživijo fiasko na Dunaju v teh dneh, ko jim je tako mnogo do vpliva in veljave v Avstriji. Se manj prijetno bi jim bilo, če bi se vpleli v popolnoma nepotreben škandal, ki bi ga nasprotna stran idealno izkoristila za svojo propagando.
— Starec vendarle ni nor, je menil Boris. V njegovih besedah je logika in ne samo logika, temveč tudi resnica.
— Vera je prinesla kavo. Starec je tokrat ni poklical, da ga poljubi. Videti je bil miselno odsoten in Boris je sodil, da razmišlja o akciji proti Zubkinu. Gledal je Vero, in mislil: bila bi idealna prilika. Morda... morda bi moral priti enkrat, ko Tiščenska ne bo doma. S takšnimi mislimi je spremljal njeno skladno postavo.
— Da veste, v Berlin se ne smem vrniti z nedovršenim delom. Edino kar nam ostane je, da čim prej uredimo stvar z Zubkinom. Moramo se odločiti kako, kdaj, kje. Imam tri variante. Prva bi bila primamiti Zubkina na vlak Dunaj—Linz, potem pa ga nekje na odprti poti potisniti skozi vrata. Nezgoda ali samomor. Druga varianta... Izkoristiti priložnost kadar se Zubkin vozi v kočiji po Schönbrunn. Streljati na njega s kakih deset metrov daljave. Osebo sovraštvo ali pa komunistični zločin. Tretja varianta: Zubkin pije vsak dan v restavraciji »Royal« čaj, v katerega bi mu morali nasuti strupa.
— Starček je poslušal z vidnim zanimanjem. Pazljivemu očesu ne bi pobeignila senca prezira, ki se je komaj vidno vrezala v njegov obraz.
— Priznam, da sem pričakoval nekaj bolj dramatičnega. Vsaj stokrat sem že naletel na podobne variante v romanih Conana Doylea, Leblanca in drugih avtorjev.
— Morate vedeti, da ni naš cilj iznajti nova sredstva, niti nove načine za likvidacijo nasprotnikov, ampak zelo določena naloga, čim prej poslati Zubkina na drugi svet. Ničesar boljšega nisem mogel izmisliti. Ne trdim, da sem originalen in kaj takega mi ni prišlo na um. Želel bi, da ubijemo Zubkina, in da se nam pri tem ničesar ne zgodi. To je vse. Prišel sem do sklepa, da je v tem pragozdu težje ubiti človeka kot se pa običajno misli. Vedno ste obkroženi od ljudi, nikdar niste sami. Morali bi čakati leto dni, da bi se našla priložnost ubiti Zubkina brez vsake nevarnosti in vreči njegovo truplo v kanal ali Donavo. Nimamo časa in ne smemo se predati igri slučajja. Trdno sem se odločil, da moramo Zubkina likvidirati v petih dneh. S tem smo že odgovorili na vprašanje, kdaj. Ostaneta nam še dve vprašanji, kako in kje.